

NÉPÚJSÁG

2025. november 26.,
szerda
LXXVII. évfolyam
269. (22135.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I   N A P I L A P

Várni kell az átadásra Közmű nélkül a Belvedere negyedbeli óvoda

Írásunk a 4. oldalon

Fotó: Vajda György

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha
megvásárolná!

Idén is segítik a rászorulókat

A három székhely megye
falugazdászai összefogásának
eredményeként az elmúlt napok-
ban 7,5 tonna krumplit és 2,5
tonna hagymát küldtek a Kovászna
megyei gazdák Maros megyébe.

4.

35 éves a szovátai Bernády Közművelődési Egylet

Az alapító okiratában megfogal-
mazottak szerint támogat minden
olyan helyi és regionális érdekű
kezdeményezést, ami előmozdítja
és gazdagítja a város
közművelődési életét.

10.

50% KEDVEZMÉNY

Közellátó szemüveglencsék nyugdíjasok számára.

2025.11.01. – 2025.12.31.

OPTICA

OPTOFARM

Marosvásárhely:

▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555

▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557

▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205

▲ Rózsaák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559

▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212

▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Nem fog megváltozni!

Kaáli Nagy Botond

Legutóbb a férfiak nemzetközi napjára vezette a virtuális tollat az éppen aktuális naptár, ma pedig a november 25-re eső, nők elleni erőszak megelőzésének világnapja lesz a téma. Egyrészt a nemek közötti béke és esélyegyenlőség jegyében, másrészt, mert mindkét világnap olyan problémákra kívánja felhívni a figyelmet, amelyeket a Föld legnagyobb részén mindmáig teljesen figyelmen kívül hagynak, és az úgynevezett civilizált világban is kétségbetűző arányban söpörnek a szőnyeg alá. Elsősorban maguk az áldozatok.

Amint azt a november 19-re, a férfiak nemzetközi napjára írt vezércikkben említettük, az a nap azért is fontos, mert olyan tematikákat és problémákat emel be/vissza a köztudatba, mint a férfiak által elkövetett öngyilkosságoknak, erőszakos cselekedeteknek és az ezekből származó haláleseteknek jóval magasabb aránya, a statisztikákon alapuló adat, miszerint a férfiak átlagosan 5-6 évvel kevesebbet élnek, mint a nők, valamint azok az – elsősorban jogi természetű – nehézségek, amelyekkel azon, egyedülálló apák néznek szembe, akik tevékenyebben kívánnak részt vállalni a gyermekeik életében.

Mindezen tematikák kiemelkedően fontosak, ugyanakkor az valószínűleg nem is kérdés, hogy a kétségtelenül a férfakkal szemben is létező, működő abúzus és családon belüli erőszak elszorodó jóval nagyobb arányban a női nemhez tartoznak. Ez, amióta világ a világ, így volt, és így van mai is, elég ha csak több, számunkra idegen vallásrendszeren alapuló ideológia szerint működő országnak a nőket érintő, személyi jogokkal kapcsolatos kultúrájára tekintünk, amely a középkori állapotokhoz még mindig jóval közelebb áll, mint a huszonegyedik század e tematikával kapcsolatos téziseihez.

De nem muszáj a szomszédba mennünk a „jó” példát keresve, hiszen tájainkon (is) katasztrofálisként jellemezhető a helyzet, ha a nők ellen elkövetett erőszakos cselekedetek – a családon belüli erőszak számos formáján keresztül a gyilkosságig – előfordulásának számadatait nézzük. Csak az idén, eddig több mint ötven esetben a női áldozatot a volt vagy jelenlegi partnere gyilkolta meg. És ne feledjük, az el nem tusolható gyilkosságokat leszámítva ez még csak az az információ, amely eljut a közvéleményhez, miközben az esetek jó nyolcvan százalékát (ha nem többet) titokban tartja

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

26

SZERDA

Ma VIRÁG,
holnap VIRGIL napja

Az év 330. napja, hátravan 35 nap

7:3912:32

16:4022:01

A nappal hossza:
9 óra 1 perc

Időjárás

Felhős

Hőmérséklet:
max.: 13 °C
min.: 4 °C

napár

Isten éltesse!

VIRGIL: a latin Virgilius név rövidülése. Ennek a névnek az eredete bizonytalan, talán a Vergilius nemzetségnévből ered, ami lehet, hogy etruszk eredetű.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2025. november 25.

1 €	5,0890 lej
1 \$	4,4112 lej
100 Ft	1,3321 lej
1 g arany	586,2085 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Adventi gyertyagyújtás Marosvásárhelyen

Minden láng, dallam és találkozás apró lépés a karácsony ünnepe felé. A marosvásárhelyi Bolyai téren idén is meggyújtják a gyertyákat az óriási adventi koszorún. November 30-án, advent első vasárnapján az evangélikus egyház képviselői gyújtják meg az első gyertyát, a hit lángját. December 7-én az unitárius egyház lelkesze hirdeti az ígét, és fellobban a remény gyertyája. December 14-én az öröm gyertyáját a református egyház képviselői gyújtják meg, míg december 21-én, advent negyedik vasárnapján a szeretet gyertyája lobban lángra, az igehirdetést a római katolikus egyház képviselői végzik. A gyertyagyújtási szertartás minden vasárnap 16.30 órakor kezdődik. A 30-as számú gróf Teleki Sámuel cserkészcsapat idén is elhozza a betlehemi békélángot, amelyet szétosztanak a résztvevők között. Szervező a Vásárhelyi Forgatag.

Karácsonyi vásár Marosvásárhelyen

A december ismét ünnepi hangulatot varázsol Marosvásárhely főterére. December 5-től a Színház tér igazi mesés helyszínné változik: óriáskerék, kisvonat, a Mikulás körhintája és közel 50 stand finomságokkal és ajándékokkal vár mindenkit. Az idei újdonság a látványos fényshow, amely még különlegesebbé teszi a téli estéket. A Mikulás mindennap ott lesz, hétvégente pedig románul és magyarul is mesét olvas. A karácsonyi dalok és koncertek január 4-ig színesítik a várost.

Csoóri Sándor-est Marosvásárhelyen

November 29-én, szombaton 19 órától a Maros Művészegyüttés marosvásárhelyi előadótermében a Nomád Nemzedék Kulturális Szolgáltató Kft. jóvoltából A lélek realizmusa című produkció kerül bemutatásra. Az előadáson Császár Angéla tolmácsolásában Csoóri Sándor esszéiből hallhat részleteket a közönség, miközben Navratil Andrea énekel, a Tokos zenekar muzsikál, Appelshofer János, Berecz István, Kacsó Hanga Borbála, Rémi Tünde és a Bekecs Táncszínház táncosai táncolnak. Jegyek kaphatók a bilete.visitmures.com honlapon vagy foglalhatók a 0757-059-594-es telefonszámon.

A Kárp György 80 produkció Szászrégenben

November 27-én este 6 órától a szászrégeni művelődési házban a 80 éves Kárp György és pályatársai (Györffy András, Nagy István, Szélyes Ferenc) lépnek zenés, vidám műsorral közönség elé. Ez alkalommal bemutatják Szucher Ervinnek a marosvásárhelyi, de pályáját egy régi vendég szerepléssel kezdő művésztől írt Kárp György – vidám hétköznapi és szomorú vasárnap között című könyvét. A belépés díjtalan.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Lezajlott a közvita

Új bevásárlóközpont épülhet Marosvásárhelyen

Két nagy beruházás terveit boc�átották közvitára a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalban pénteken, november 21-én. A projektek elsősorban a Segesvári utat és környékét érintik.

Szeredai Vivien

Iszlai Tamás helyi tanácsos elmondta, hogy a találkozón két projekt került megvitatásra: egy Kaufland bevásárlóközpont, illetve egy rendezvényközpont létrehozása, mindkettő a Segesvári úton. Kiemelte, hogy a pénteki közvitán mindössze egy, a Legelő utcában lakó telekszomszéd fejtette ki aggodalmát a Kaufland bevásárlóközpont megépítését illetően.

Elmondta, hogy veszélyeztetve érzi az intimitását és a nyugalma, mivel a tervek szerint az üzletlánc egyik bejárata – a tervezett négy közül – közvetlenül a telke mellett halad majd el. Iszlai Tamás hangsúlyozta, hogy azért kérték a közlekedési bizottságban, hogy a lehető legtöbb po-

zicióból lehessen megközelíteni a Kauflandot, hogy ne terhelje a Segesvári utat.

A közvita másik pontja a Segesvári út felett, a cserealjai erdő alá tervezett rendezvényterem–étterem–panzió együttes volt, ami ellen számottevően többen szólaltak fel. Iszlai Tamás elmondta, hogy a Tudor negyed Segesvári út felőli részén lakók arról érveltek, hogy mivel a projektet domboldalra tervezték, zavarni fogja őket a rendezvényközpont felől érkező zaj. Emellett aggasztotta őket, hogy a projekt jelentősen növelné a Segesvári út forgalmát. Iszlai Tamás hangsúlyozta, hogy az útszakasz forgalma hétvégén alapjáraton csökken, a közlekedési tanulmány pedig alátámasztja, hogy a rendezvényterem nem okozna forgalmi gondokat.

A szóban forgó tervezetek megtekinthetők a polgármesteri hivatal honlapján. A következő lépés, hogy a tervezőknek és befektetőknek írásban válaszolni kell a lakosság által feltett kérdésekre. A dokumentáció akkor kerül majd a helyi tanács elé, ha elnyeri végleges formáját.

Folytatódik az oktatási intézmények felújítása

Tanfelszereléseket, iskolai bútorokat vásárolnak

Legutóbbi tanácsülésén a marosvásárhelyi helyi tanács egyhangúlag szavazta meg az iskolák felszerelésének bővítésére, valamint bútorzavásárlására elkülönített költségvetési keretet, amelyet az országos helyreállítási terv oktatásra szánt összegéből finanszíroznak.

Azért módosították a költségvetést, mert lezárult a közbeszerzés, és időközben a hía 19%-ról 21%-ra emelkedett. A körülbelül 155 000 lejnyi különbözetet megtakarításokból és a helyi költségvetésből fedezik. 48 millió lejből 32 iskola felszerelését bővítik.

Többek között új bútorok és tanfelszerelések kerülnek több mint 600 tanterembe, felszerelnek 19 természettudo-

A felújított Gheorghe Marinescu iskolaközpont

Fotó: Soós Zoltán Facebook-oldala

mányi laboratóriumot, és tornaszerekkel látnak el 23 tornatermet, továbbá eszközöket vásárolhatnak informatikai laboratóriumok, iskolai orvosi kabinetek és tanácsadói irodák számára – tájékoztatt a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya. (v.gy.)

RENDEZVÉNYEK

Holdvarázs folkdalest

A marosvásárhelyi Spectrum Színház november 28-án, pénteken este 7 órától Hána László Holdvarázs című folkdalestjét viszi közönség elé. Közreműködik Asztalos Zsolt. Helyfoglalás a 0744-301-875-es telefonszámon. A jegyek kiválthatók minden munkanapon 9-től 13 óráig vagy az előadás előtt. A belépők ára 25 és 30 lej.

Színpadon a Marosvásárhelyi Nemzetközi Zongoraverseny nyertesei

November 27-én, csütörtökön 19 órától ismét fellépnek a Marosvásárhelyi Nemzetközi Zongoraverseny kivételes tehetségű nyertesei a Kultúrpalota Nagytermében. A rangos verseny megálmodója és főszervezője dr. Csíky Boldizsár, a kolozsvári Gheorghe Dima Nemzeti Zeneakadémia egyetemi tanára. Az est karmestere Gheorghe Costin, a Temesvári Filharmónia elismert dirigense. A koncerten közreműködik a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekara. Jegyek kaphatók a Filharmónia

jegypénztárában, valamint online az Eventbook oldalán: <https://eventbook.ro/.../bileteconcert-simfonic>.

Dr. Antalka Ágota könyvbemutatója

November 28-án, pénteken 18 órától a marosvásárhelyi Studium Hub kávézójában (Bolyai tér 15. szám) mutatják be dr. Antalka Ágota Fogorvos–páciens kommunikáció című, a Mentor Könyvek Kiadó gondozásában megjelent tanulmánykötetét. A szerzővel a könyvről, a kutatásokról és a kommunikáció pszichológiájáról a kiadó vezetője, Király István beszélget.

Jótekonysági könyvvásár az Everest Hotelben

Marosvásárhelyen, az Everest Szállodában november 28–29-én 11 órától jótekonysági könyvvásárt szervez a Solidaris Egyesület és a Hotel Everest, amelyre könyvadományokat fogadnak. A különféle tematikájú könyvek adományalapúak, szabadon választhatók perselyes hozzájárulás fejében. A könyvvásár is a Ne éhezzen senki! kampány része, a bevétel a rászorulóknak téli élelmezését szolgálja. A beérkező adományokat szerény jövedelmű családok és kisnyugdíjasok, illetve hajléktalanok között szeretnék szétosztani november és március között.

Ukrajna elfogadta az USA béketervét

Zelenszkij Amerikába utazna, hogy véglegesítse a dokumentumot

Ukrajna elfogadta az Egyesült Államok által közvetített 28 pontos béketervet, azzal a kitétellel, hogy néhány kisebb részletet még át kell dolgozni – közölte több amerikai lap amerikai tisztségviselőkre hivatkozva kedd délután. Mindeközben Volodimir Zelenszkij már Washingtonba készül, még novemberben a Fehér Házba látogatna.

Amerikai sajtóértesülések szerint Ukrajna lényegében elfogadta Donald Trump 28 pontos béketervét, bár ennek bizonyos pontjait még át fogják dolgozni – írta a Sky News.

„Az ukránok beleegyeztek a béke-megállapodásba. Van még néhány apróbb részlet, amit ki kell dolgozni, de beleegyeztek a békemegállapodásba” – tisztázta a CBS News forrása. Mindközben Ukrajna Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanácsának vezetője, Rusztem Umerov is megerősítette, hogy egyezség született, de bizonyos részleteket még ki kell dolgozni. Umerov kedden, egy közösségi médiás bejegyzésében azt írta, hogy az ország tárgyalói „megegyezésre jutottak a megállapodás alapvető feltételeiről” azzal a tervszettel kapcsolatban, amelyet az amerikai, európai és ukrán tisztviselők Genfben tárgyaltak meg a hét végén.

Az ukránok beleegyezéséről szóló hír azzal párhuzamosan érkezett, hogy Dan Driscoll, az Egyesült Államok hadügyekért felelős államtitkára Abu-Dzabiban találkozott titokban orosz (és ukrán) tisztviselőkkel, amiről több külföldi lap is beszámolt kedden. Titkos tárgyalások kezdődtek az ukrainai háborúval kapcsolatban – Európát megint kihagyták belőle

az amerikaiak. Az eset nagyon hasonlít a hónapokkal ezelőtt történt békétárgyalásokhoz: az Európai Unió képviselőit most is és akkor is kihagyták a folyamatból.

Oroszország egyelőre nem kommentálta érdemben az ott zajló tárgyalásokat, de egy Abu-Dzabiban tartózkodó amerikai katonai tisztviselő a CBS Newsnak elmondta: Driscoll kedden órakon át tárgyalt az orosz képviselőkkel, lényegében „egész nap” tárgyalásokon vett részt. „Továbbra is nagyon optimisták vagyunk. Driscoll államtitkár optimista. Remélhetőleg hamarosan visszajelzést kapunk az oroszoktól. A dolgok gyorsan haladnak” – mondta a tisztviselő. Mindeközben a CBS News egy másik forrásból úgy értesült, hogy Abu-Dzabiba Dan Driscoll a béketervezetnek egy frissített változatát vitte magával, amelyet a genfi tárgyalások után állítottak össze.

Rusztem Umerov optimistán nyilatkozott arról is, hogy Volodimir Zelenszkij ukrán elnök november vége előtt Washingtonba utazhat azért, hogy véglegesítse a megállapodást. A CBS News még vasárnap írt arról, hogy amerikai és ukrán tisztviselők korábban megvitaták Zelenszkij esetleges amerikai látogatá-

sát is, de a lap szerint ennek sorsa még a hétvégi genfi tárgyalásoktól (véltetően azok eredményének kiértékelésétől) függött.

Donald Trump sejtelmes üzenetet küldött: karnyújtásnyira lehet a béke Ukrajnában? Ugyanakkor az amerikai elnök egyelőre óvatosságra intett, és ugyanígy tett a többi szereplő.

Az MTI beszámolója szerint Umerov konkrétan úgy fogalmazott:„, Nagyra értékeljük az ukrán és amerikai delegáció produktív és konstruktív genfi találkozóit, valamint Trump elnök változatlan erőfeszítéseit a háború befejezésére.” Hozzátette azt is, hogy Ukrajnában számitanak az európai partnerek támogatására a további lépéseket illetően – tette hozzá. „Arra számítunk, hogy az ukrán elnök amerikai látogatását novemberben a lehető leghamarabb megszervezik, hogy lezárhassuk a végső szakaszokat, és megállapodásra juthassunk Trump elnökkel” – írta Umerov.

Korábban Donald Trump amerikai elnök adminisztrációja november 27-ig, háláadás napjáig szabta meg Ukrajna számára a 28 pontos javaslat jóváhagyásának határidejét. Ugyanakkor Olekszandr Bevza, az ukrán elnöki iroda vezetőjének tanácsadója szerint már nincs szó erről a határidőről, mert mindenki megérti, hogy fontosabb eljutni egy konszenzusos dokumentumig, mint egy adott napon a lehető leggyorsabban elkészíteni azt. *(hírösszefoglaló)*

Oana Țoiuval tárgyalt Szijjártó Péter Bukarestben

Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminisztert fogadta kedden hivatalában a román diplomácia vezetője, Oana Țoiu.

A külügyminisztérium közleménye szerint Oana Țoiu ismét megköszönte Magyarországnak Románia schengeni csatlakozásának támogatását. Mint hangsúlyozta, Románia schengeni tagsága mindkét ország számára konkrét előnyökkel jár, hiszen a közlekedés és a szállítás megkönnyítése mellett növelte a vállalkozások hatékonyságát, ami az üzleti forgalomra is hatással van. Románia schengeni csatlakozása után 13 százalékkal nőtt a két ország közötti kereskedelmi forgalom, és a kétoldalú

beruházások volumene is kedvező tendenciát mutat – jelentette ki.

A két miniszter tárgyalt a kétoldalú kereskedelem további bővítéséről és az együttműködés erősítéséről olyan ágazatokban, mint az infrastruktúra, a közlekedés vagy az energia. „Hangsúlyozták ugyanakkor a nemzeti kisebbségek fontos szerepét a Románia és Magyarország közötti kapcsolatok elmélyítésében” – olvasható a Külügyminisztérium közleményében. Szijjártó és Țoiu megállapodott abban is, hogy 2026 első felében összehívják a magyar–román gazdasági vegyes bizottságot, amelyik legutóbb 2021-ben ülésezett.

Oana Țoiu a találkozón kiemelte, hogy Románia továbbra is törekedni fog

a „nyitott, pragmatikus és konstruktív” megközelítésre a Magyarországgal folytatott párbeszédben. Ez azt is jelenti, hogy őszinte párbeszédet akar azokban a kérdésekben is, amelyekben a két fél álláspontja nem egyezik meg – hangsúlyozták a külügy közleményében.

A külügyminiszterek a regionális biztonságról és az orosz–ukrán háború lezárását célzó békétárgyalások kilátásairól is tárgyaltak. Oana Țoiu beszélt az egysegen és szolidaritáson alapuló európai fellépés fontosságáról, illetve megerősítette Románia elkötelezettségét a Moldovai Köztársaság, Ukrajna, valamint a nyugat-balkáni partnerországok csatlakozási törekvéseinek támogatása mellett. *(Agerpres)*

Magyar–román együttműködés nukleáris téren

Magyarország és Románia szakmai-politikai együttműködést indít a paksi és a cernavodai atomerómű üzemidő-meghosszabbításának tekintetében, hogy a folyamatot a lehető leggyorsabban végigvihessék – jelentette be Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter kedden Bukarestben.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium közleménye szerint a tárcavezető arról számolt be a romániai tárgyalásait követően, hogy „a szomszéd ország mára minden kétséget kizáróan hazánk stratégiai partnerévé vált, és nagymértékben hozzájárul az energiaellátásunk biztonságának szavatolásához”.

„Kifejezetten józan észre alapuló együttműködés van köztünk az energia-

ellátás terén. Mindkét ország használ nukleáris energiát, tagjai vagyunk az európai nukleáris koalíciónak, és szembe-szállunk azokkal az ideológiai támadásokkal, amelyeket Brüsszelből indítanak a nukleáris energia ellen” – húzta alá, majd rámutatott, hogy Magyarországon a rezsicsökkentés hosszú távú fenntartásának legfőbb garanciája a paksi atomerómű működése, ezért döntés született a blokkok üzemidejének meghosszabbításáról, s a közelmúltban Románia is hasonló intézkedésről határozott.

„Így ma abban állapodtunk meg, hogy a cernavodai és a paksi atomerómű üzemidő-meghosszabbítása tekintetében szakmai és politikai együttműködést indítunk annak érdekében, hogy szakmailag a lehető leggyorsabban végigvigyük ezt a folyamatot, és hogy Brüsszelből se

tudjanak ellenkezni ezzel szemben” – mondta Szijjártó Péter, majd hangsúlyozta, hogy mindkét országnak érdeke az atomenergia részarányának növelése, ugyanis ekként tudnak otthon előállított, megbízható, olcsó energiaforrást biztosítani a maguk számára.

„A rezsicsökkentést nukleáris energiával lehet megvédeni, mert ez az, amit mi magunk olcsón és biztosan elő tudunk állítani. Ezért minél nagyobb nukleáris kapacitások vannak az országban, annál inkább meg tudjuk védeni a rezsicsökkentés eredményeit” – fejtette ki és hozzátette: „Ezért a meglévő paksi atomerómű blokkjainak üzemidejét meghosszabbítjuk, s a románok is ezt teszi a saját erőművükkel, így együttműködünk annak érdekében, hogy mindketten sikeresek tudjunk lenni.” *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Lezuhant egy fegyverzet nélküli drón Puiești község területén

A védelmi miniszter kedden bejelentette, hogy egy orosz drónt találtak a hatóságok egy Vaslui megyei településen. Ionuț Moșteanu a Konstanca megyei Mihail Kogălniceanu légitámaszponton nyilatkozott a sajtónak. Elmondta, hogy a fegyverzet nélküli drónt Puiești község területén találták meg, és vélhetően ugyanaz a drón, amelyiket kedd reggel le akartak lőni a vadászgépek. A drón magától zuhant le, nem lőtték le – tette hozzá a védelmi miniszter. *(Agerpres)*

Három vállalat vásárolná meg a Lukoil

Három vállalat jelezte szándékát a Lukoil orosz olaj- és gázipari óriáscég összes romániai érdekeltségeinek megvásárlására – jelentette be egy keddi sajtóeseményen Bogdan Ivan energiaügyi miniszter. A tárcavezető elmondta, hogy Romániák is érdeke az üzleti tranzakció gyors lebonyolítása. Közölte, hogy Bukarest nem kért mentességet Washingtontól az amerikai szankciók alól, mert más szomszédos országokkal ellentétben Románia nem függ az orosz olaj- és gázimporttól. Ivan tájékoztatása szerint folyamatban van egy sürgősségi kormányrendelet kidolgozása, ami jogi keretet teremt a Lukoil érdekeltségeinél zajló gazdasági tevékenység felügyeletére. A miniszter nem nevezte meg az orosz óriáscég romániai érdekeltségeinek potenciális vásárlóit, de értésre adta, hogy vannak köztük hazai és külföldi vállalatok is. Arra a kérdésre, hogy a sürgősségi rendelet tervezete előírja-e a tranzakció felügyelőjének kinevezését, a miniszter hangsúlyozta, hogy ez a szokásos eljárás. *(Agerpres)*

Felfüggesztik a túlzottdeficit-eljárást

Az Európai Bizottság kedden bejelentette, hogy átmenetileg felfüggeszti a túlzottdeficit-eljárást Romániával, Magyarországgal, Ausztriával, Belgiummal, Franciaországgal, Olaszországgal, Máltával, Lengyelországgal és Szlovákiával szemben. Amíg az eljárást függőben tartják, nem rendelnek el újabb intézkedéseket az országgal szemben, de az eljárás továbbra is érvényben marad, a megfigyelés folytatódik, és az EB ajánlásaiban megszabott kötelezettségek továbbra is érvényben maradnak. Az EB jövő év nyarán értékeli újra a helyzetet, a 2025-ös adatok alapján. *(Agerpres)*

Nem fog megváltozni!

(Folytatás az 1. oldalról)

maga az áldozat. Nincs kultúrája a segítségkérésnek, van viszont a nők elleni erőszak társadalmi szentesítésének, elbagatellizálásának, elviccelésének. És ez nem csak az egyszerűbb társadalmi rétegek sajátja, az értelmiségi körökben is előfordul – emlékezzünk csak egy nagyon kedves marosvásárhelyi ismerősünkre, akit pár évvel ezelőtt gyilkolt meg az a gané, akiben ő megbízott. És aki azelőtt sokak szemé láttára vert agyba-főbe egy másik nőt az utcán.

A gond az, amint ezt korábban is megírtam, hogy sokan nem ismerik fel a bántalmazó által alkalmazott technikákat és mintákat, a narcisztikus személyiségzavar sajátosságait, a gázlángoazástól a lassú, de folyamatos elidegenítésig, és már önmaguk sem hiszik el, hogy jobbat érdemelnék, egy idő után pedig természetesnek veszik azokat az élethelyzeteket, amelyeket egy épeszű, önmagát minimálisan is becsülő embernek sem szabadna elfogadnia. De nem kell narcisztikus pszichopatának lennie senkinek ahhoz, hogy odavágyjon az aszszonyynak, ha olyan körülmények közt nőtt fel, ha ezeket a mintákat látta azoktól, akik ugyancsak ezt tartották természetesnek. Erről (is) szól a világnap: hogy tudatosítsa az áldozatokban is azt, hogy semmilyen erőszak alkalmazása nem elfogadott. Tudjuk, ennek megvalósulása utópia. De azért ide illesztem a családon belüli erőszak áldozatai számára fenntartott, ingyenesen hívható zöldszámot: 0800 500 333. Ha Önnek vagy egy ismerősének segítségre van szüksége, ne tétovázzon, azonnal hívja! Mert elárluk egy egyszerű titkot, amelynek maguk az áldozatok sem hajlandóak annak kétségbevonhatatlan igazságtartalmát elfogadni, helyette inkább kimagyarázó, áldozathibáztató állapotokba menekülnek.

Ám az igazság ez: ami egyszer rosszá vált, SOHA NEM LESZ JOBB! Ne várjanak arra, hogy a másik majd megváltozik, megjavul, megbán, soha nem tesz még egyszer ilyet. Nem fog megváltozni, nem fog megjavulni, és hamarosan újra azt teszi. És az még rosszabb lesz, mint az előző. Menekülni kell, ameddig lehet. Mert amikor lendül az ököl, fojtásra szorul a kéz, előkerül a kés vagy a balta, már túl késő lesz.

Idén is segítik a rászorulókat

Kovászna megyei gazdák adományából érkezett terményeket osztottak szét a napokban Nyárádszeredában: idén tizenhét szervezet, intézmény vehetett át egy-egy adagot az általuk gondozott személyek élelmezésére.

Gligor Róbert László

Idén immár ötödik alkalommal juttattak Maros megyébe is zöldséget a Kovászna megyei gazdák. A Székely Gazdaszervezetek Egyesülete (SZGE) karitatív tevékenységének nagy része a Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem nemzeti program keretében zajlik, a kezdeti tíz tonna búzához képest mára évente ezer tonna fölött gyűjtenek össze kenyérgabonát a Kárpát-medencei gazdák, amit rászorulókat ellátó szervezetek, intézmények között osztanak szét. Az SZGE 2019 óta vesz részt ebben a programban, és Maros megyében is

évente 25–30 tonna kenyérgabonát gyűjtenek be, amelyet 17-18 intézmény között osztanak el, idén is legalább 20 tonna gabona szétosztásával számolnak.

Tíz tonnát osztottak szét

A három székely megye falugazdászai összefogásának eredményeként az elmúlt napokban 7,5 tonna krumplit és 2,5 tonna hagymát küldtek a Kovászna megyei gazdák Maros megyébe, annak ellenére, hogy idén gyengébb volt a burgonyatermés.

A szállítmánynak a nyárádszeredai Fábián Ferenc gazda adott he-

lyet, innen szállította el tizenhét civil szervezet az általuk működtetett intézmények konyháinak. Így a magyarfülpösi Szivárvány szórványkollégium, a holtmarosi Czegei Wass alapítvány otthona, a marosvásárhelyi Lazarenum alapítvány öregotthona és Lidia gyermekotthona, a szintén marosvásárhelyi Divers egyesület és a Kálvin öregotthon, a Pro Szováta egyesület gyermekotthona, a Szent Ferenc alapítvány nagyteremi és szovátai gyermekotthonai, a karmelita nővérek marosszentgyörgyi kolostora, a magyarózdi Bonus Pastor alapítvány, a Magyar Unitárius Egyház Gondviselés segélyszervezete, nyárádszeredai és nyárádmagyarósi idősothtonok, a Kerub egyesület székelyabodi otthona is részesült az adományból, és idén is juttattak a Beszterce-Naszód megyei Vice és a

Fehér megyei Magyarlapád szórványkollégiumai részére – tudtuk meg Szabó Árpádtól, az SZGE alelnökétől, aki a megyénkbeli szétosztást vezette le, aki ezúton is kifejezte köszönetét a Kovászna megyei gazdáknak, kérve Isten áldását a munkájukra, és hogy tartsák meg ezt az adakozókésztséget.

Minden civil szervezet számára nagy segítséget jelent az évenkénti terményadomány, hiszen legtöbbjük szűkösebb költségvetésből próbálja tisztességesen ellátni az általa gondozott személyeket. A marosvásárhelyi Lazarenum alapítvány öregotthona 57 időst, a gyermekotthon 15 árvát lát el, további 144 sokgyermekes családot is segítenek, ők is részesülnek az adományból – mondta el Barabás József gondnok.

A Szent Ferenc alapítvány Isten Irgalmassága nevű nagyteremi otthona megpróbál önállóan gazdálkodni, de ekkora mennyiségű terményt nem tudna előállítani és télire is tartalékolni. Mivel a gyermekek étrendjének nélkülözhetetlen része az egészséges zöldség, értékes támogatást jelent számukra ez az adomány. „Hálás szívvel köszönjük mindazoknak, akik évről évre gondolnak a gyerekeinkre, és szeretetükkel, jóindulatukkal hozzájá-

rulnak ahhoz, hogy asztalainkra mindennap egészséges és bőséges étel kerülhessen. Ez a támogatás áldás, és nagy segítséget jelent a ránk bízott gyermekek gondoskodó nevelésében” – nyilatkozta lapunknak Fechete Bálint Adél otthonvezető.

Szakmaiság és partnerség

A három megyéből több mint százötven gazdaszervezetet tömörítő SZGE mottója a partnerség és szakmaiság – mondta el Szabó Árpád. Modern szakmai tudást és technológiát (már digitálist is) próbálnak átadni azoknak a gazdáknak, akiknek nincs a segítségére szakember. Ezt segíti egy 32 főből álló székellyöldi falugazdász-hálózat is, de a pályázatok, projektek ismertetésében és előkészítésében is segítene.

Szakmai konferenciákat szerveznek, és az értékesítési hálózatot is segítik, ezért szervezik például a már nemzetközi szintre emelkedett Ákovita pálinka- és párlatversenyt, amely a kulturált pálinkakészítést és kereskedelmet népszerűsíti, vagy a Nektária székelyöldi mézversenyt, amely a hazai mézeket ismerteti, és segíti piacra jutásukat a silány kül-földi dömpingáruval szemben.

A napokban került kiosztásra a tíz tonna terményadomány

Fotó: Gligor Róbert László

Közmű nélkül a Belvedere negyedbeli óvoda

A marosvásárhelyi Belvedere negyedi óvoda és bölcsőde megépítésére 2020-ban nyert finanszírozást a város. Azóta eltelt öt év, az épületet felhúzták, de 2025. november végén még mindig használhatatlan. Mindaddig nem lesz funkcionális, amíg nem csatlakoztatják a víz-, a csatorna-, gáz- és villanyhálózatra, és ki nem építik az oda vezető utat. A marosvásárhelyi helyi tanács csütörtöki ülésének napirendjén szerepel a Belvedere negyedben felépült óvoda és bölcsőde ügye, mert a bekötések, a hálózati rendszerek kiépítési költségének az aktualizálásáról kell dönten.

Mezey Sarolta

Az épület kész, üresen áll, nincs felszerelve

2024 júliusában Dorin Popiștean, a polgármesteri hivatal akkori műszaki igazgatóságának helyettes ügyvezető igazgatója, az akkori projektmenedzser (aki időközben nyugállományba vonult) lapunknak nyilatkozva elmondta, hogy a város 2020-ban nyerte el a finanszírozást, a tervezési és kivitelezési szerződést 2021 szeptemberében kötötték meg, amelynek kifutási ideje 36 hónap volt, azaz három év, ami 2024 szeptemberében járt le. A három évből hat hónapot a tervezésre szántak. A tervet ugyanazon év szeptember 13-án kezdték el készíteni, a munkát 2022. február 23-án három hónapra (május 22-ig) megszakították. A munka elkezdésére vonatkozó rendeletet 2023 szeptemberében adták ki. A projektmenedzser akkor kijelentette, hogy az építkezést és a többi munkát

előreláthatólag 2024 végére fejezik be, az épület 2025 végére lesz funkcionális, amikor biztosított lesz a közműellátás, és a helyére kerül a berendezés is. Most 2025 végén járunk, és sem a közművesítés, sem az út nem készült el, az épületet nem sikerült felszerelni, nincs benne bútorzat, nincsenek konyhai és egyéb felszerelések, hiányzik a lift. Ezek költsége nem is szerepelt a megnyert finanszírozásban. Tehát a kész épület üresen áll, nem tölti be rendeltetését.

A költségek aktualizálásáról dönt a tanács

– Az épületet, amire a város uniós finanszírozást kapott, 2024 decemberében fejezték be, viszont törvény szerint csak akkor lehet véglegesen átvenni a munkálatokat, ha a közműszolgáltatások is működnek benne. Márpedig itt a probléma. Ami a közmű-infrastruktúra kivitelezését illeti, két egymással párhuzamos projektről beszélünk, az egyiknek az óvodának a víz-,

csatorna-, gáz-, kábel- és villanyhálózatra való bekötését és a közvilágítást kell megoldania, a másíknak pedig az úthálózat kiépítését. A bölcsőde és óvoda megépítése azért haladt megfelelően, mert megvolt rá a terv, ugyanis típustervről beszélünk. Vásárhely pályázott, megnyerte, kiírták a kivitelezési közbeszerzést, és ezzel párhuzamosan kezdődött a bekötésekre és az úthálózat bővítésre vonatkozó tervezés, ugyanazzal a bonyolult procedúrával: közbeszerzés a megvalósíthatósági tanulmányra, aztán tanácsi határozat, majd jött a közbeszerzés a kivitelezési tervre, ez is megtörtént, utána

jött az újabb tanácsi határozat, következett a közbeszerzés a kivitelezésre. Körmünkre égett a gyertya! A műszaki igazgatóság feladata lett volna ezzel foglalkozni. Csütörtökön a bekötések, a hálózati rendszerek kiépítési költségének az aktualizálásáról dönt majd a tanács – nyilatkozta lapunknak Iszlai Tamás városi tanácsos, az urbanisztikai bizottság tagja.

Egyelőre köves úton közelíthető meg

A Belvedere negyedi bölcsőde és óvoda egy 17,1 millió összköltségű projekt. Egyemeletes, háromszintes

épület, alagsorral. A beépített terület 1520 négyzetméter, a hasznos terület pedig 2505 négyzetméter. Hat óvodai és hat bölcsődei csoport befogadására lesz alkalmas, ami körülbelül 150 gyereket jelent. Helyet kap benne egy konyha, egy mosoda, egy orvosi rendelő, egy étkező, továbbá ruhatárakat, raktárhelyiségeket és irodákat is kialakítanak benne. Az épülethez egyelőre csak köves út vezet, megközelítése esős időben nehézkes.

A határozattervezetben szereplő határidőről – az előzményeket figyelembe véve – nem is érdemes szót ejteni, mert nem valószínű, hogy ezeket betartják, bár a közművesítés átadását 2026. május 30-ra tervezik.

Fotó: Vajda György

Hivatástudat szükséges a pedagógiához!

Nem kell további bércsökkentésekre számítani az ágazatban

Ki a jó pedagógus, és mennyire vonzó ez a pálya a fiatalok számára? – ez a kérdés is felvetődött a Magyar Ifjúsági Értekezlet, a Kós Károly Akadémia Alapítvány és Wilfried Martens Center for European Studies által szervezett 23. EU Akadémián; erről kérdeztük Szabó Ödön parlamenti képviselőt is, aki már középtávon komoly előrelépéseket vár.

Nagy-Bodó Szilárd

Jelen állás szerint a koalíció elfogadta, és Ilie Bolojan miniszterelnök is megerősítette, hogy nem lesz további bércsökkentés a közoktatásban, emelte ki Szabó Ödön, aki azt is hozzátette, hogy középtávon visszatérhet a jobb pluszórabér, továbbá a tervek között szerepel, hogy a pedagógusi bérminimum az országos átlagbér legyen. A parlamenti képviselő lapunknak adott interjújában nyomatékosította, hogy rendezni kell a pedagógusok bértábláját, ahogy az az egészségügyi ágazatban is megtörtént, és reményei szerint, ahogy az ország jobb helyzetbe kerül, a következő két évben erre sor is fog kerülni.

Azt is látni kell viszont, hogy az oktatási rendszert is érintő jelenlegi megszorítások ellenére a pedagógusi bérek sokkal jobbak, mint 10-15 évvel ezelőtt, de még mindig sokan csak B opcióként

tekintenek erre a pályára, pedig hatalmas lehetőség van a pedagógiában azok számára, akik szeretik a gyermekeket, és arra vágytak, hogy erre az ösvényre lépjenek, tehát az elhivatottak számára nem akadály a bér, aki pedagógus szeretne lenni, az az lesz, vélekedett a képviselő, aki arra is rámutatott, hogy nagyon sok szakma esetében látszik, hogy a mesterséges intelligencia változásokat fog hozni. Ha a pedagógia pusztán a tudás átadásáról szólna, akkor bajban lennének a pedagógusok, viszont nem ez a helyzet, hiszen szükség van empátiára, közösségformálásra és a gyermekek, fiatalok, támogatására is – emelte ki Szabó Ödön. Szerinte a mesterséges intelligencia soha nem lesz képes az empátiára, ezért mindig szükség lesz jó szakemberekre ezen a területen.

De ki a jó pedagógus?

Tanulmányok igazolják, hogy az a jó pedagógus, aki példa a diákok számára, szakmailag jó, a tudás birtokosa, empatikus, megértő és igazságos mind az értékelésnél, mind pedig konfliktusok alkalmával, mondta Szabó Ödön, akinek a véleménye egybecseng a tanulmányok eredményével.

Akár pedagógia, akár nem: mennyire maradnak itthon a fiatalok?

Látni kell azt, hogy Románia átalakuló ország, ahol sok lehetőség van. Ezzel együtt Szabó Ödön azt is tapasztalja, hogy a fiatalokban van küldetéstudat, amiben benne van az itthon maradás ténye, az, hogy a nehézségek fölött úrrá tudnak lenni.

A parlamenti képviselő arra is rámutatott, hogy a bolygó országainak 85%-ánál jobbak az életkörülmények Romániában, elég, ha csak az afrikai, dél-amerikai vagy ázsiai országok többségére gondolunk. Továbbá Szabó Ödön arra is felhívta a figyelmet, hogy külföldön sokkal nehezebb megtartani a magyarságunkat, a hagyományainkat, mint Erdélyben.

Forrás: a Magyar Ifjúsági Értekezlet Facebook-oldala

HÉTKÖZNAPI TÖRTÉNET

Nagy Székely Ildikó

A lélekkamra leghátsó polcán elraktározott gyermekkori megélések – amelyeket rég elveszetteknek hittünk – akár egy negyedszázad múltán is képesek jelt adni magukról. Néha elég ehhez egy illat vagy egy dallam, máskor egy déja vu érzéssel járó léthelyzet kell a valamiért jól elrejtett emlék felébrésztéséhez. Zsófi esetében legalábbis így történt.

– Három-négy éves voltam, amikor anyuékkal először mentünk nyaralni a román tengerpartra – kezdett bele történetébe az ötvenes évei elején járó, rövid haját hirtelenszőkére festve viselő nő. – Őszintén szólva, bennem nem maradt meg az az emlékezetes délután, édesanyám mesélte el nekem sokkal később, a tinédzserkorom vége fele. A konstancai delfináriumot látogattuk meg aznap, a szüleim egyhetes üdülésre szóló szakszervezeti jegyéhez ugyanis ez a látványosság is hozzátartozott. Az egyedi élmény után betérünk egy cukrászdába melbázní. Egyszer csak odalépett az asztalunkhoz egy sovány aszszony, és zavartan kérte aput, hogy üljön át egy kicsit hozzájuk. Édesapám nem tudta mire vélni a dolgot, de engedelmeskedett. Néhány perc múlva aztán feldúltan telepedt vissza közénk, és szótlanul kanalazta tovább az epres, csokis

finomságot. Érdekes, hogy mindeből semmire sem emlékszem, pedig életem első éveiből megőriztem néhány különlegesebb hangulatot megidéző képet. Azt hiszem, ebben a történetben, apám hallgatásában és édesanyám kétségbeesett kedvcsináló próbálkozásaiban akkora feszültség halmozódott fel, hogy a tudatom köszönte szépen, de nem kért belőle.

– Azt mondtad, később elárulta édesanyád, hogy mit akartak tőletek azok az emberek – sürgettem meg az időfonal felgöngyölítését.

– Bármennyire is hihetetlenül hangzik, azt tudakolták a szüleimtől, hogy megválnának-e tőlem egy hatalmas öszegért. A furcsa párosból a férfi vállalta magára a szószóló szerepét, a nő csak ült mellette szürkén, csendesen. A férj pillanatok alatt vázolta fel több mint tíz éve tartó harcukat a gyermekáldásért, ami sehogy sem akart megérkezni. Kihangsúlyozta, hogy mindketten éppen egy olyan kislányról álmodoztak, mint amilyen én vagyok, így biztosan nem véletlen a találkozásunk. Amikor édesapám felháborodottságában szóhoz sem jutva felállt az asztaluktól, a férfi egy cetlit csúsztatott a kezébe a telefonszámukkal. Még mielőtt elhagytuk volna a helyiséget, apu a kiürült melbáspoharak mellé dobta a papírdarabot, a nyaralás hátra-

levő napjaiban pedig árnyékként kísért mindenhova a tengerparton. Akkor építettünk először kettesben homokvárat, azelőtt ugyanis csak kifelé küldt a napra, és átadta magát a gyárban lehűzött hónapok után annyira vágyott semmittevésnek.

– Mit éreztél, amikor édesanyád elmesélte mindezt neked? – kérdeztem.

– Akkor nem fogtam fel a történet súlyát, olyan szürreálisnak tűnt, hogy inkább elkacagtuk anyuval az egészet. Amikor azonban tizenegy-néhány évvel ezelőtt, negyvenévesen életet adtam a kislányomnak, mintha egész más fényben derengett volna fel bennem az a régi tengerparti délután. Hála Istennek, zökkenőmentesen szültem, a baba egészségesen érkezett, mégis a köldökzsinór elvágásának pillanatától belém költözött a félelem, hogy elveszíhetem. A szülészetén a fürdetni, pelenkázni tanító csecsemőgondozónak sem szívesen adtam oda a gyermekem, nemhogy a látogatóknak. Még a férjemmel szemben is voltak fenntartásaim ezen a téren. A sok stressz miatt hamar elapadt a tejem, így tejpor használatára kényszerültünk, de azt is kizárólag én akartam adni a kicsinek. Olyan falakat húztam magam és a kislányom köré abban az időszakban, amelyeken senki sem hatolhatott át, a házasságom is

többször beléjük ütközött. Csak a férjem kitartó, bölcs szeretetének köszönhetem, hogy akkor sikerült együtt átvészelnünk a hullámvölgyet. A kislányunk első születésnapján éreztem őt újra igazán a társamnak, és ettől a ponttól már egyenes út vezetett egymás felé. Egy nyugodt, harmonikus időszak következett az életünkben, és ez egészen a lányom hatodik életévéig tartott. Nagycsoportos óvodás volt, és néhány játszótársától eltérően még tiszta szívből várta a Mikulást. Akkoriban három műszakban dolgoztam, gyakorlatilag csak főzni és aludni jártam haza, a családra félóránál több sosem jutott. A férjemmel sem sokat beszélgettünk, csak úgy elvultunk egymás mellett, így érthető, hogy nem avatott be a nagy december 5-i tervébe. Aznap járt a piros puttonyos ajándékozó a lányom napközijében, az édesapja pedig jónak látta kicsit még fokozni a hangulatot, így megkérte egy Mikulásnak beöltözött taxis barátját, hogy ő vegye ki a lányomat aznap a délutáni alvás után. Amint utólag megtudtam, az volt a terv, hogy a nagy szakállú idegen a férjem munkahelyére viszi a leánykát, ott vár rá az „apu-ajándék”, egy régóta kért, mindent (is) tudó baba. Utólag visszagondolva, nagyszerű volt az elképzelés, csak annyi volt benne a szépséghiba, hogy a párom

sem nekem, sem a dadusnak nem szólt az akcióról. Igaz, a délutános óvónő tudott róla, neki azonban aznap hamarabb haza kellett mennie, a felvigyázót pedig elfelejtette beavatni a gyerekünkre váró meglepetésbe. Így aztán néhány perccel délután 5 óra után riadtan hívott a dada, hogy megkérdezze, tudok-e arról, hogy a lányomat egy Mikulásnak öltözött idegen férfi vette ki aznap az oviból. Nem tudom szavakba foglalni az érzést, ami akkor az egész lényemen végigfutott. Hosszú perceknek kellett eltelniük ahhoz, hogy legyen elég erőm felhívni a férjemet. Amikor végre megtettem, a kislányunk csicsergett bele a készülékbe. Mint parancszoóra indultak el a könnyeim a fojtogató félelmet felváltó indulat és megkönnyebbülés keveréként. Így visszagondolva, mostmár tisztán látom, hogy ez a megtapasztalás tökéletesen felidézte bennem annak a hajdani tengerparti délutánnak a rosszat sejtető némaságát. Azóta jó pár év eltelt, és azt hiszem, túl vagyok ezen az egészen, szokom a kislányom kiskamasz énjét, azt, hogy most már nem kísérgethetem mindenhova. A férjemmel két éve különváltak az útjaink, de továbbra is egymás szövetségesei maradtunk. Mi több, már az sem okoz nekünk nehézséget, hogy felidézzük azt a feszültséggel teli mikulásestét, amiben én úgy elvesztődtem, mint egy rég várt ajándék egy feneketlen zsákban.

Erről jut eszembe

Nagy Miklós Kund

Mindenki olvas! A november 16-án lezárult marosvásárhelyi könyvvásár egyik túlsúfolt pillanatában szólalt meg bennem a felkiáltójeles gondolat. Idén azonban mintha kevesebb lett volna az ilyenszerű mozzanat, többnyire kényelmesen lehetett bámészkodni, sétálgatni, beszélgetni a Nemzeti Színház emeletén a könyvstandok között. Találóból lenne talán kérdőjelet használnom. Mindenki olvas? Aligha. Nem az váltja meg a mai világot, ha egyáltalán bármi is megválthatná. Tény, hogy úgy tűnik, mintha a könyvre és olvasásra egyre kevesebb figyelmet fordítának az emberek. Pedig ahogy most Vásárhelyen is láttuk, mind szebb, vonzóbb a nyomdai felhozatal, csak győzzük pénztárcával és hellyel a lakásban! Fájó szívvel arról is le kell mondanunk, amit igazán szeretnénk a magunkénak tudni. Persze vásárlások mégiscsak voltak, itt is, ott is szembe ötlött a könyvbeszerzés, a könyvajándékozás öröme. Legnyilvánvalóbban a kicsiknél, de az idősebbek sem próbálták leplezni, mennyire örülnek, hogy szerényen bár, de ismét gyarapodhatott valamivel könyvgyűjteményük. A vásár még nagyobb hozadéka, hogy bárki találkozhatott kedvenc szerzőivel. Dedikálthatta velük a köteteket, akár meg is szólíthatta őket. Egymást követték a bemutatók és a különféle eszmecserek, sőt több közülük egyazon időben zajlott, megosztva a potenciális közönséget. A pár napos találkozódömpingek során szinte elkerülhetetlen az ilyesmi. Csak ahova kevesebb érdeklődő jut, az ott szereplők, rendezők, sőt a nézők, hallgatók maguk is kényelmetlenül érzik magukat. Ilyen esetekre is volt példa ezen a 31. marosvásárhelyi könyvünnepe, amelynek sikerét, igényességét, szervezési telitalálatait senki sem vitatja, de érdemes tovább töprengeni azon, hogy miképpen volnának elkerülhetők a bántó átfedések. Fellépő, közreműködő különben igazán sok volt az idei könyvvásáron is.

Rangban, érdekességben, vonzerőben, sajátosságban, népszerűségben is méltóképpen igazodva az erdélyi magyarság legrégebbi, etalonként is emlegetett könyves fesztiváljához, amelynek nemzetközi jellegét immár egy rendkívüli finn íróegyéniség, Markus Majaluoma biztosította. Az ő aktív jelenléte valóban tovább bővíthető újdonság volt. Nyilván más rendhagyó jelenségeket is próbáltam beazonosítani. A családiasságnál kötöttem ki. Abban eddig sem volt hiány, mindig is rokonszenvesen mutatkozott meg a nemzedékek szerves egybefonódása. Üdítő látvány, és kedvderítő atmoszférát teremt az, ahogy a szülők és gyermekek, nagyszülők és unokák, kisgyermekek és óvónők, diákok és oktatóik lelkes kíváncsisággal, felszabadultan végigsongják Thália zezugos vásárhelyi tereit. Amiben talán véletlenül vagy éppen szándékosan többet mutatott fel a mostani rendezvénysorozat, az a szó szoros értelmében kimutatható családi jelleg és az abból kikövetkeztethető generációs összekapcsolódás. Ennek jegyében kimondva vagy kimondatlanul egyfajta szellemi staféta is kirajzolódott a könyvvásáron. A budapesti vendég, apa és fia, Závada Pál és Závada Péter, apa és lánya, Kemény István és Kemény Zsófi többször is vallott erről a vásárhelyi irodalomkedvelőknek. De a családi kötelék ösztönzően szolgálta a fesztivált a szervezők – apa és fia, Káli Király István és Király István, illetve a B. Szabó Zolt és Szabó Eszter házaspár – révén is. És még ki tudja, milyen hasonló példákat sorolhatnék, amik szintén előnyösen befolyásolhatják az ilyen komplex rendezvényeket. Ide illeszthetjük a népszerű budapesti színész házaspár, Nagy Kálózy Eszter és Rudolf Péter meghívását is. A szervezés tanulságait viszont az érintettek biztos alaposan mérlegelik majd. Ezekre a későbbiekben magunk is bizonyára visszatérünk még.

SZERKESZTETTE: VAJDA GYÖRGY

Világversenyen díjazták a nyárádszeredai Agrotranscom-Ex Kft. sajtját

November 13–15. között Bernben, a Neue Fest-halleban a harminctedik alkalommal szervezték meg a sajtminták világversenyét (World Cheese Awards). Az eseményt először rendezték meg a sajtkészítésben nagy hagyománnyal rendelkező Svájcban, ami különös rangot adott a versenynek, amelyet évente a Guild of Fine Food szervezet rendez.

Vajda György

Tekintettel arra, hogy az eseményre nemcsak termelők jönnek el a világ minden tájáról, hanem forgalmazók, szakértők és gasztronómiai szakújságírók is, ez a legismertebb és elismertebb szakrendezvény a világon. Így – mint az olimpiákon is – a részvétel is megtisztelő. Az idén rekordbenevezés volt, ugyanis 50 országból 5244 sajtmintával jelentkeztek a készítőik, köztük szarvasmarha-, juh-, kecske-, bivaly-, púpos teve- és kan-

catejből előállított termékekkel. Az esemény kiegészült egy gasztronómiai vásárral (Swiss Fine Food Market) és sajtfesztivállal is. A sajtminákat igen szigorú elbírálásban, vakteszteléssel minősítette 265 nemzetközi szakértő, köztük sajtkészítők, viszonteladók, szakácsok, vásárlók, szakújságírók és influenszerek, akik a küllemet, az aromát, a textúrát és természetesen a sajt-félék ízvilágát értékelték, majd bronz, ezüst és arany minősítést osztottak. A „szuper arany” díjat a nemzetközi téren topon levő 14 szakértő ítélte oda az arra érdemes sajtokért, és természetesen ezek közül került ki a világ bajnok is, amely rangot az idén a svájci Bergkäserei Vorderfultigen manufaktúra által készített Le Gruyère 18 hónapig érlelt sajt nyert el.

A versenyre több romániai sajtkészítő műhely és tejfeldolgozó üzem is benevezett, köztük a nyárádszeredai Agrotranscom-Ex Kft. által előállított Smoked Bradet – Fenyő füstölt sajt is jól szerepelt, amely bronzérmet nyert, annak is köszönhetően, hogy a nyárád-

menti gazdától felvásárolt tejből készült, és ízvilágához a legelők gyógynövényei is hozzájárultak.

Mint ismeretes, a nyárádszeredai Agrotranscom-Ex Kft. tejfeldolgozó vállalat a Gabriella termékekkel vált ismertté Romániában. Csizmadia György 2000-ben indította el vállalkozását. Háztáji túrót, tejfölt és sajtot készítettek, fokozatosan növelve a feldolgozott tejmenyiséget, míg elérték a napi mintegy 15–20 ezer liter tejet. Családi házuk egy helyiségét alakították át sajtműhellyé, majd a telken felépült egy korszerű feldolgozó üzem, ahol ma már mintegy 40-en dolgoznak, és a helyszínen egy képviseleti üzletet is nyitottak. Az üzemben és az üzletben alkalmazott személyzet mellett mintegy 300 nyárádmenti családnak biztosítanak megélhetést azáltal, hogy átveszik és feldolgozzák az ezen gazdaságokban megtermelt tejet. Jelenleg több mint 20-féle terméket állítanak elő és forgalmaznak Romániában. Gratulálunk!

Fotó: Guild of Fine Food

Több pilléren álló jövő

Sikertörténet a „szegény emberek vizével”

Vicsai Levente szódavízét sokan kóstolták már a Felső-Nyárád mentén. Az Eheden élő vállalkozó – aki több forrásból biztosítja családjának a mindennapit, hiszen gazdálkodik is – a 2000-es évek elején jelentős konkurenciával indult, mára azonban egyedüli „szódás” maradt a vidéken. A bejárt utat kérésünkre a kezdektől elevenítette fel.

Nagy Székely Ildikó

Fotó: Nagy Tibor

– Édesapám székelytompai, édesanyám mikesfalvi származású, én Marosvásárhelyen születtem. A feleségem szülei ehediek, így kerültem én is a faluba. 2002-ben két ruhásstandom volt a vásárhelyi oroszipiacon, emellett ügynökös-ködtem egy húsfeldolgozó cégnél. Kollégák voltunk Varga Ervinnel, Csíkfalva jelenlegi polgármesterével, ő hozta egyszer fel nekem, hogy mit szólnék, ha nyitna egy szódavíz-töltődét. Mondtam neki, hogy azt tudom, hogy a szódavízet isszák, de ezzel meg is áll nálam a tudomány ezen a téren. Ennél a pontnál félbeszakadt a társalgás, de aztán egy vasárnap láttam a Duna Televízióban egy dokumentumfilmet a magyar találmányként ismert szódavízről. Akkor jöttem rá, hogy nem is olyan nagy hókuszpókusz ez az egész. Emlékeztem arra, hogy még a kollektív idején volt itt egy forrás, aminek a vizéért mind ide jártak a traktoristák a környékről. Apósom édesapja létrehozott ott egy kutat, amit csak úgy emlegettek

az emberek, hogy a Fülöp kútja. Mintát vettem a vízből, és elvittem a közegészségügyi igazgatósághoz bevizsgáltatni. Csodálkozva kérdezték, hogy honnan hoztam ennyire jó vizet, és biztosítottak arról, hogy tökéletes alapanyag az elképzelésemhez. Egy hirdetőújságban találtam egy szódavíz-töltő gépet, Dicsőszentmártonban árulták, megvettem. Így indult a vállalkozás, hiszen, apró léptekkel. Egyetlen helyiségben vágtam neki a termelésnek, de 2007-ben, amikor belépünk az unióba, tizenegy szobát kellett kialakítanom. Banki hitellel sikerült ezt megoldani, és bár volt egy olyan időszak, amikor úgy éreztem, be kell zárnunk a vállalkozást, valahogy túljutottunk a hűlám-völgyön. Kezdetben heten állítottunk elő szódavízet a környéken, egyebek mellett Nyárádrementén, Kőszvényesen, Erdőszent-

györgyön és Nyárádszeredában volt konkurenciám. A többiek aztán idővel kiléptek a piacról. Én mindig úgy tartottam, hogy a szódavíz a szegény emberek vize, így mindig lesz rá igény. Egy kétliteres palackot héával együtt 1,50 lejért adok, ez igazán kedvező ár, főként, hogy a legtöbb szódavizes elkéri a 2 lejt egy ekkora mennyiségért. De nemcsak a szűkös anyagi körülmények miatt lehet ez a víz a kedvenc, a magyarországi borászok például azért vásárolják, mert a fröccsben nem változtatja meg a bor ízét.

„Apósom Daciájával kezdtem...”

Vicsai Levente szódavíz-töltődéje családi vállalkozásként működik, a felesége állítja elő a terméket, ő pedig kihordja a megrendelőkhöz. A húsparban ledolgozott időszakból jó pár üzletet ismert, ahol egy-

ből keletje lett az ehedi szódavíznek, a vásárlóréteg így szinte magától alakult ki.

– Eleinte 15–20 üzletbe vittem az árut, most már 140 körül mozog az ügyfelek száma. Apósom Daciájával kezdtem hordani a szódavízet, hetente 20–40 ládát, az utóbbi években 500–600 láda a heti adag, nyáron ez felmehet 700-ra, 750-re is. A Felső-Nyárád mentén én látom el szódavízzel, a Maros mentén pedig Sáromberkéig terjed számomra a piac. Vásárhelyen is viszek pár helyre a termékből.

A vállalkozó nem titkolta, hogy két személynek elég leterhelő ez a munka, főleg a nyári idényben, ezért nem is terveznek tovább terjeszkedni.

– Amikor visszajönnek a ládák az üres palackokkal, megtisztítjuk, fertőtlenítjük, majd újra lemosuk őket, ezután mennek a töltésbe. A víz egy zárt rendszeren keresztül hatféle szűrőn – egyebek mellett homok- és szénszűrőn – megy át, ezek közül a legfontosabb a baktériumölő UV-szűrő – avatott be vendéglátónk mestersége néhány kulisszatitkába. Vicsai Leventétől azt is megtudtuk, hogy tíz éve nap-elemrendszert használ a berendezés működtetéséhez, ez igazán költség-takarékos megoldásnak bizonyult.

De nem ez az egyetlen jövedelemforrás a Vicsai családban, Levente ugyanis 2003-tól egy élelmiszerüzletet is működtet a faluban, emellett pedig gazdálkodik.

Angus szarvasmarhák és a közbirtokosság

– Ötvenkét hektár földet művel meg, ebből 15 hektár a sajátom. Kukoricát, búzát, silókukoricát termesztnek elsősorban a takarmányért, ugyanis törzskönyvezett angus szar-

vasmarhákat is tartok. Az egész úgy kezdődött, hogy 2010-ben az ehedi közbirtokosság elnöke lettem. Kérleltem a gazdákat, hogy vegyenek bérbe területeket a legelőből. Egyetlen személy fogadta meg a kérésem, ezért, hogy ne maradjon paragon a föld, komolyabban belevágtam az állattartásba. Eleinte fejősteheneim és juhaim voltak, ezután tértem át a szarvasmarhára. Tizenegy anyaállattal és egy bikával kezdtem, jelenleg 45 egyed tartozik az állományba, ebből 24 anyaállat, a többi bika, illetve borjú.

Vicsai Levente a romániai Aberdeen Angus Egyesületnek adja el az állatokat – nemrég kilenc 610–620 kilós bikaborjút értékesített –, és maradéktalanul elégedett ezzel az együttműködéssel. Ami az idei termést illeti, búzából hét tonna lett hektáronként, ami kitűnő eredménynek számít, és a silókukorica betakarításakor sem volt ok panaszra. Egyedül a vadkár, főleg a medvejárás nehezíti meg a gazdák életét – tette hozzá az ehedi közbirtokosság elnöke, akitől azt is megtudtuk, hogy Székelyhodos község gazdáit, így az ehedieket is rendkívül kedvezőtlenül érintette, hogy a község lekerült a haris madár fészkelőhelyeinek megóvását célzó agrár-környezetgazdálkodási programból, ami jelentős anyagi támogatással járt. Az indoklás szerint a község falvai nem tartoznak a védett madárfaj élőhelyéhez, a szomszédos települések azonban a programban maradhattak. A madárvédő Milvus Csoport felmérése szerint Székelyhodos községben igenis megtalálható a haris, a „magasabb emeleteken” azonban, úgy látszik, senkit nem érdekel a szakértők szava – nyugtázta keserűen a szódavizes gazdálkodó.

Bravúros pontszerzés Brassóban

Bálint Zsombor

Kétmérkőzőses kiszállásra utazott a CSU Medicina női röplabdacsapata az előző héten. Előbb a Románia-kupában játszott Bukarestben, majd hazafelé megállt Brassóban, a 6. fordulóban esedékes, Corona elleni bajnoki mérkőzésre. Itt pedig – a bukaresti betli (lásd lennebb) után – összeszedte magát, és bravúros pontot rabolt a mezőny egyik erősségének számító csapattól.

Úgy tűnik, a Dimitrij Pancsenkóval végzett munka lassan kezd beérni, hiszen az első és harmadik játszmában olyan röplabdát láthattunk a Medicina részéről, amelyet ebben az idényben még nem. Nem csak néhány jó támadás és néhány eredményes sánc említésre méltó, de védekezésben is sokkal több labdát tudtak menteni. Mindkét említett játszmában ráadásul jobb volt a hajrában a marosvásárhelyi csapat, miután addig egyik fél sem tudta lerázni a másikat, ez pedig az edzői munkát dicséri, mert fejben sikerült rendet rakni. Különösen figyelemreméltó, hogy a harmadik szettben 25:24-ről sikerült fordítani.

Aláírták a jelenléti ívet

Talán az idény eddigi leggyengébb teljesítményét nyújtotta a CSU Medicina a női röplabda Románia-kupa selejtezőkörében, a Bukaresti CSM otthonában játszott mérkőzésen. Éppen csak aláírták a jelenléti ívet, a pályán azonban egyetlen csapat, a fővárosi volt jelen. A marosvásárhelyi sánc minőségét (vagy pontosabban annak hiányát) jól jelzi, hogy a Medicina egész mérkőzésen egyetlen pontot sem szerzett az ellenfél támadásának blokkolásával, a bukaresti Koszareva pedig támadásai 80%-át (!) pontra váltotta, egymaga 18-at szerzett. A fogadás és a támadások statisztikai számai is hatalmas bukaresti fölényt mutatnak, a mérkőzés pedig mindhárom játszmában sima hazai előnnyel kezdődött – és nyilván végződött is. A találkozó visszavágóját december 10-én Marosvásárhelyen játsszák, a Medicinának azonban csodára van szüksége ahhoz, hogy legalább aranyszettre mentse a párharcot.

Jegyzőkönyv

Női röplabda Románia-kupa, selejtezőkör, 1. mérkőzés: *Bukaresti CSM – Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:0 (25:16, 25:14, 25:19).*
Bukarest, Elite Performance Sun Plaza Mall csarnok, 80 néző. Vezette: Costin Stan (Bukarest), Paul Dascălu (Bukarest). Ellenőr: Cristian Dumitrescu (Craiova).
Bukaresti CSM: Sobo, Rucli, Vilas Boas, Giacomello, Kikucsi, Koszareva. Liberó: Oțet. Cserék: Ștefanov, Cucu, Flores Gomez.
CSU Medicina: Škorić, Babaș, Airoaie, Szajkova, Afingenova, Nedelcu. Liberó: Pogor (Dan). Cserék: Tarța, Nemeș, Bordea.

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 6. forduló: *Brassói Corona – Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:2 (22:25, 25:8, 25:27, 25:12, 15:9).*
Brassó, D. P. Colibași csarnok, 80 néző. Vezette: Dragoș Rus (Kolozsvár), Mihai Husa (Kolozsvár). Ellenőr: Cristian Șerei (Nagybánya).
Corona: Sapazova, Ablavi, Howard, Străchinescu, Bălae, Cocan. Liberó: Ciucu (Teodoro). Cserék: Baciú, Anghelache, Roman, Blanchfield, Ariton.
CSU Medicina: Szajkova, Babaș, Škorić, Nedelcu, Afingenova, Airoaie. Liberó: Pogor (Dan). Cserék: Nemeș, Bordea, Tarța.

Eredményjelző

* A1 osztály, 5. forduló: Bukaresti Rapid – CSU Voluntari 0:3; *6. forduló:* CSU Voluntari – Bukaresti Dinamo 2:3, Brassói Corona – CSU Medicina 3:2, Bukaresti CSM – Kolozsvári CSU 3:0, Balázsfalvi Alba Volei – Konstancai CSM 3:0, Lugosi CSM – Bukaresti Rapid 3:0.
* Románia-kupa, selejtezőkör, 1. mérkőzés: Bukaresti CSM – Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:0, Kolozsvári CSU – Lugosi CSM 3:0.
Női röplabda Románia-kupa, selejtezőkör, 1. mérkőzés: Bukaresti CSM–Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:0, Kolozsvári U–Lugosi CSM 3:0 (!).

Fotó: a Corona Brassó közösségi oldala

Bajnokok Ligája: Londonban játsszák a forduló rangadóját

Az egyaránt százszázalékos mérleggel első, illetve második Bayern München és Arsenal játssza a labdarúgó Bajnokok Ligája alapszakasza ötödik fordulójának rangadóját ma este Londonban, Szoboszlai Dominik csapata, a Liverpool pedig a PSV Eindhovenot fogadja.

Az angol bajnokságban listavezető Ágyúсок BL-mumusukkal találkozhatnak, amelyet 2015. október 20. óta nem tudtak legyőzni a leg-rangosabb európai kupasorozatban, öt meccsen egyetlen döntetlen mellett négyszer kaptak ki a bajor együttestől.

A német riválisok egyébként sem a kedvencei az Arsenalnak, amely a legutóbbi kilenc, német gárda elleni mérkőzéséből mindössze kettőt tudott megnyerni, hatot elveszített, egyszer döntetlent játszott.

Az uefa.com összeállításában emlékeztet, hogy Mikel Arteta vezetőedző csapata a BL-alapszakaszban – beleértve az előző kiírást is – megnyerte az utóbbi nyolc találko-

Ezekből 12 összecsapáson még gólt sem kapott az Arsenal, amely, bár vannak komoly hiányzói, a vasárnap játszott észak-londoni rangadón Eberechi Eze mesterhármasának is köszönhetően még így is 4-1-re verte a Tottenham Hotspurt. A BL-találkozózn ugyanakkor Bukayo Saka is főszerelő lehet, az angol válogatott szélső a legutóbbi tíz csoport/alapszakasz-meccsen nyolcszor volt eredményes a BL-ben.

A főtáblás küzdelmek eddigi négy fordulója alatt az Arsenal az egyetlen csapat, amely gólt sem kapott, ugyanakkor kicsi az esély arra, hogy ez ma este ne változzon meg, a Bayern ugyanis 14-szer volt eredményes az eddigi négy alapszakasz-mérkőzésén, és nemcsak a BL-ben, hanem a Bundesligában is futószalagon szállítja a találatokat.

A félelmetesen eredményes,

gyors és látványos játékot mutató, Vincent Kompany által irányított bajorok angol csapatok elleni mérlege szintén imponáló, 12 európai kupameccsen nyolc győzelem, valamint két-két döntetlen és vereség.

Távolabbra visszatekintve az is látható, hogy az utolsó 52 főtáblás összecsapásból mindössze háromszor kaptak ki a BL-ben.

A ma esti rangadóra a Bayern is bajnoki sikerrel készült, a két góllal és három gólpasszal kitűnt Michael Olise vezérletével 6-2-re verte otthon a Freiburgot. Londonban ugyanakkor az angol válogatott Harry Kane is nyeroember lehet, ő ugyanis minden versenysorozatot figyelembe véve 21 meccsen 15-ször volt eredményes az Arsenalnal szemben.

A komoly gondokkal küzdő Liverpool, amely szombaton a Premier League-ben 3-0-s vereséget szenvedett a vendég Nottingham Foresttől, a BL-ben próbálhatja

meg valamelyest kiengesztelni a szurkolóit, ráadásul az egymás elleni mérleg alapján erre a célra éppen alkalmas riválissal szemben.

A holland PSV ugyanis eddig háromszor szerepelt az Anfielden európai kupameccsen, s ezeket kivétel nélkül elbukta. Figyelmeztető jel ugyanakkor a számos hiányzóval rendelkező Pool számára, hogy az előző kiírás főtábláján 3-2-es vereséget szenvedett a PSV-től, igaz, azt a találkozózt Eindhovenben játszották. Ha a Liverpool ma este betalál, akkor eléri az 500. európai kupagólját.

Nagy kérdés, hogy a magyar válogatott csapatkapitánya, Szoboszlai Dominik kényszerűségéből ismét a jobbhátvéd posztján kap-e lehetőséget Arne Slot vezetőedzőtől, illetve az is, hogy a védelem másik oldalán Kerkez Milos kezdő lesz-e.

Nehéznek ígérkező mérkőzés vár a Bayernhez és az Arsenalhoz hasonlóan egyelőre hibátlan Internazionaléra, amely az Atlético

Madrid vendége lesz, míg a másik spanyol fővárosi csapat, a Real Madrid Görögországba, az Olimpikakoszhoz utazik.

A címvédő Paris Saint-Germain ezúttal a Tottenhamet fogadja, s bár a Spurs egyelőre még veretlen a főtáblán, ez lesz az első olyan találkozója az alapszakaszban, amelyen az élmezőnybe tartozó riválissal szemben kell helytállnia.

A BL mai programja

* 19.45 óra: FC Koppenhága – Kairat Almati, Pafosz – AS Monaco;
* 22.00 óra: Paris Saint-Germain – Tottenham Hotspur, Liverpool – PSV Eindhoven, Arsenal – Bayern München, Atlético Madrid – Internazionale, Eintracht Frankfurt – Atalanta, Sporting Lisszabon – Club Brugge, Olimpikakosz – Real Madrid.

Kezdődik a női kézilabda-vb, magyar és román részvétellel: cél az első hat!

Húsz éve nem látott eredményért küzd a magyar női kézilabda-válogatott a ma kezdődő holland–német közös rendezésű világbajnokságon, miközben a román csapat a Kárpátok Kupájáért kiírt tornán aratott sikerrel készült arra, hogy nemzetközi szinten is az élmezőnybe kerüljön.

Fotó: a Magyar Kézilabda-szövetség közösségi oldala

Az Európa-bajnoki bronzérmes magyar csapat a 2005-ös oroszországi bronzérem óta nem végzett az első hat között világbajnokságon, sőt az elmúlt öt kiírás egyikében sem került a top tízbe. A két évvel ezelőtti skandináviai vb-n a horvátok ellen aratott drámai győzelem pozitív folyamatot indított el a csapatnál, ami után az olimpiai selejtezőt is sikerrel vették, majd a párizsi ötkarikás játékokon hatodik helyen zártak. A tavalyi Európa-bajnokságon is remekül szerepelt Golovin Vlagyimir csapata, bronzéremmel zárva a részben hazai rendezésű tornát. Az olimpia óta mindössze négy vereséget szenvedtek, kétszer a vb-címvédő franciáktól, kétszer pedig az ezüstérmes norvégoktól.

A magyar válogatott keretében a tavalyi Eb-bronz után jelentős változások történtek: Böde-Bíró Blanka és Győri-Lukács Viktória szülési szabadságon, Faluvégi Dorottya és Juhász Gréta sérülés miatt nem tagja a keretnek, míg Tóth Nikolett, Pásztor Noémi, Kácsor Gréta, Petrus Mirtill és Szőlősi-Schatzl Nadine szakmai döntés alapján maradt ki. A felkészülés hajrájában a bal szélen Fodor Csengét Hársfalvi Júlia, a jobb szélen Kovács Anettet Falusi-Udvardi Laura pótolja a vb-n. A magyarok csoportkörös ellenfelei Szenegál, Irán és Svájc, a legfőbb cél a hibátlan teljesítmény és az első

három hely valamelyikének megszerzése, ami továbbjutást jelent a rotterdami középdöntőbe.

Románia női válogatottja a Kárpátok Kupáján alapozta meg a reménybeli jó vb-szereplést: Besztercén Portugália, Csehország és Ausztria ellen játszotta le az utolsó felkészülési mérkőzéseket. Mindhármat megnyerte: Portugáliát 40-28-ra, Csehországot 37-30-ra, Ausztriát 37-28-ra múlta felül. A csapatot Ovidiu Mihăilă irányítja, a keretben 18 játékos kapott helyet, köztük tapasztalt játékosok és fiatal tehetségek, míg Bianca Bazaliu meglepetésre kimaradt, és csak a válogatott valamelyik tagjának sérülése esetén kerülhet be.

A Kárpátok Kupájával a legfőbb cél az volt, hogy a játékosok összeszokjanak, de arra is vigyáztak, hogy elkerüljék a sérüléseket a vb előtt. A világbajnokságon Románia az A csoportban játszik Dánia, Japán és Horvátország társaságában.

Mind a magyar, mind a román válogatott számára kulcsfontosságú, hogy a csoportkörből a lehető legjobb pozícióból jusson tovább, és a középdöntőt követően a legjobb hat közé jusson.

A magyar mérkőzéseket az M4 Sport és az m4sport.hu közvetíti, a román csapat találkozóit pedig a DigiSport vagy a Prima Sport adásán tekinthetjük meg.

Szigorították a pirotechnikai eszközökre vonatkozó szabályokat Ennek ellenére már használják

Idén augusztusban a 2025. évi 92-es törvény révén hatályba léptek a robbanóanyagokról szóló, 1995 óta érvényes törvény módosításai. Ennek ellenére városon a félreeső lakótelepeken, de néhány faluban is az esti órákban már hallani a pukkanásokat. A szigorítás célja, hogy szabályokat állapítsanak meg a pirotechnikai cikkek birtoklására, értékesítésére és használatára vonatkozóan, a közbiztonság növelése és a nemkívánatos események megelőzése érdekében.

Az augusztusban bevezetett módosítások értelmében a lakosság számára teljesen betiltották a petárdák és más veszélyes eszközök árusítását és használatát. Az F1 kategóriába tartozó, szórakoztatási célú tűzijátékok (fáklyák, csillagszórók, füzérek, gyújtózsínók, szikrák, konfetti poppers, robbanó golyók stb.) használata alacsony kockázatot jelent, de csak 16 éves vagy annál idősebb személyek számára árusíthatók. A pirotechnikai cikkek felhasználási területük és a használatukkal járó kockázatok függvényében a következőképpen vannak osztályozva:

a) szórakoztató célú tűzijátékok (F1, F2, F3 és F4 kategória);

b) színpadi használatra szánt pirotechnikai cikkek (T1 és T2 kategória);

c) egyéb pirotechnikai cikkek (P1 és P2 kategória).

A veszélyesebb P1-es és T1-es kategóriákat kizárólag engedéllyel rendelkező pirotechnikusok használhatják. Az F2, F3, F4, T1, T2, P1 és P2 kategóriába tartozó pirotechnikai cikkek nem lehet magánszemélyeknek személyes használatra értékesíteni, mivel azok nagy veszélyt jelentenek az erős robbanások vagy súlyos sérülések kockázata, valamint tűz és anyagi kár okozása szempontjából.

Az ilyen típusú robbanóanyagokat olyan, engedéllyel rendelkező szakemberek használhatják, akik ismerik azok összeállítását, meggyújtását és hatástá-

Fotó: archív

lanítását, a közönség és a környezet számára jogszerű és biztonságos körülmények között szervezett rendezvényeken tudják azokat használni.

Az új jogszabályi módosítások hatályba lépése előtt a T1 és P1 kategóriába tartozó pirotechnikai cikkek 18 évesnél idősebb személyek használhatták, míg az F2, F3, F4, T2 és P2 kategóriába tartozókat kizárólag pirotechnikusok.

A módosított jogszabály 1.000 és 7.500 lej közötti pénzbírságot ír elő, cégek esetében pedig ennek akár a kétszeresét is kiszabhatják. Bűncselekménynek minősül, és 3 hónaptól 1 évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal büntetendők azok, akik F1 kategóriájú pirotechnikai cikkek 16 év alatti személyeknek árusítanak, vagy a megfelelő engedélyek hiányában forgalmazzák. A legsúlyosabb esetekben 1-től 5 évig terjedő börtönbüntetés is járhat. (szer)

A fiatalok munkaerőpiaci elhelyezkedését segítő

A képviselőház döntő házként elfogadta az RMDSZ kezdeményezését, amely a gyakornoki programok rugalmasabbá tételét és a fiatalok munkaerőpiaci elhelyezkedésének elősegítését célozza.

Az új jogszabály lehetővé teszi, hogy a vállalkozások, intézmények és egyesületek kétszer annyi gyakornokot foglalkoztathassanak, mint korábban: a

gyakornoki szerződések száma ezentúl az alkalmazottak legfeljebb 10 százaléka lehet az eddigi 5 százalék helyett. A módosítás révén több fiatal kaphat esélyt arra, hogy szakmai tapasztalatot szerezzen, megismerje a munka világát, és könnyebben elinduljon a saját pályáján. A törvény a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követően lép hatályba.

A kérértlen üzeneteket figyelmen kívül kell hagyni

Változatos Facebook-csalások

Különböző trükkökkel próbálkoznak a csalók a Facebookon is. Egyik ezek közül az a felhívás, amelyben valamilyen verseny ürügyével az ismerősöket kérik fel szavazatszerzésre, a barátok, rokonok gyerekei felvételeinek a lájkolására. A másik csalástípussal a Facebook vagy a Meta dolgozóinak adják ki magukat Messenger-üzenetben, és hamis linkeket küldenek.

Az új módszer lényege, hogy a csalók átvegyék az irányítást egy feltört fiók felett, megváltoztatják annak nevét, profilképét, majd olyan üzeneteket küldenek róla, ami alapján úgy tűnik, hogy a Facebook vagy a Meta szeretne kapcsolatba lépni az érintettel. A küldött üzenet szerint a Facebook rendszere azt észlelte, hogy az érintett felhasználó fiókját mások hamisnak vagy a közösségi szabályoknak sértőnek minősítették. Arra utasítják a felhasználókat, hogy az üzenetben megadott linkekre kattintva állíthatják vissza a fiókjukat, a link azonban egy adathalász oldalra vezet. Az üzenetekben több gyanút keltő elem is van, többek között helytelen angolsággal „supporst-ceenteer”-ként írnak alá, a személyazonosságot igazoló oldal neve pedig: „Supposrt Busines Cennter”. Ha valaki erre a linkekre kattint, a csalók máris ellopják a fiókját. Sajnos sokan azért eshetnek áldozatul, mert a csalók megváltoztatják az ellopott fiókok profilképét, ezért első pillantásra az üzenet úgy tűnhet, mintha tényleg hivatalos szervtől érkezett volna. Ha azonban figyelmesebben megnézik az üzenetet, rengeteg helyesírási és nyelvtani hibát lehet kiszűrni, amelyek egyértelművé teszik a csalási szándékot. (sz.)

Élelmiszer, játék, iskolai felszerelés adományozása

Töltsd meg a jóság kamráját!

A város segít projekt keretében *Töltsd meg a jóság kamráját téli*! felhívással december 20-ig tartó jótékonyági kampányt szervez a Divers Egyesület, a Marosvásárhelyi Rádió, a Merkür üzlethálózat és az RMDSZ Maros megyei szervezete, melyhez bárki csatlakozhat. Közéleg a tél, és sok marosvásárhelyi család számára az ünnepek gondolata nem örömet, hanem aggodalmat hoz. Együtt megváltoztathatjuk ezt – áll a felhívásban.

A jótékonyági akció keretében tartós élelmiszereket (konservek, rizs, puliszka, bab, laska, olaj, liszt, cukor stb.), gyümölcsöket, édességeket, iskolai felszereléseket, játékokat, higiéniai termékeket gyűjtenek Marosvásárhelyen a Kossuth (Călărașilor) utca 18. sz. alatt hétfőtől péntekig 14–18 óra között, szombaton 10–14 óra között.

A Merkür üzletekben pedig hétfőtől péntekig 7–21 óra között, szombaton 8–21; vasárnap 9–17 óra között lehet adományozni. Az adományokat hetente juttatják el a rászoruló családokhoz, hogy a segítség minél előbb odaérjen, ahol a legnagyobb szükség van rá. Információért a 0265/311-727 telefonszámot lehet hívni. (sz. p.)

Tíz éve működik a 113-as üzenetküldő szolgáltatás

Hallás- és beszédkárosultak számára

Az InfoCons – Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet a Speciális Telekommunikációs Szolgálattal (STS) együttműködési megállapodást írt alá, melynek célja olyan programok és kampányok kezdeményezése és végrehajtása, amelyek a polgárokat a 112-es segélyhívó felelősségteljes használatára oktatják. Ugyanakkor népszerűsítik a polgárok segélyhívásaira gyors és hatékony reagálást biztosító legújabb technikai megoldásokat, többek között a tíz éve működő, halláskárosultak számára ajánlott 113-as üzenetküldő szolgáltatást.

A két intézmény régóta együttműködik a 112-es segélyhívó számra érkező nem sürgős hívások számának csökkentése érdekében, és számos tudatosságnövelő tevékenységet hajtanak végre közösségi szinten. Az egységes nemzeti 112-es segélyhívó rendszer üzemeltetőjeként az STS folyamatosan dolgozik hardver- és szoftver-infrastruktúrájának modernizálásán. Így a legújabb technológiák és speciális szabványok bevezetésre kerültek a

romániai 112-es segélyhívó szolgálatnál, hogy gyors és hatékony reagálást biztosítsanak a polgárok vészhelyzeteire, többek között a hallás- vagy beszédkárosultak számára nyújtott 113-as SMS-szolgáltatás révén. Az egyedi 113-as szám egy sürgősségi szöveges üzenetküldő (SMS) szolgáltatás hallás- vagy beszédkárosultak számára. Használatához a felhasználóknak előzetesen regisztrálniuk kell, mivel a szám csak akkor működik, ha a telefont bejegyezték az Országos Egységes Sürgősségi Hívórendszer (Sistemul Național Unic de Apeluri de Urgență) adatbázisába. Online regisztrációhoz a www.112.ro weboldalon meg kell nyitni az „SMS 113 szolgáltatás” menüt, majd a „Regisztráció” fület. Az online űrlap minden mezőjét kitöltve, majd szkennelve fel kell tölteni a kért dokumentumok másolatait. A regisztrációhoz szükséges dokumentumok: a fogyatékkal élő személyazonosító okmányának vagy a törvényes képviselő személyazonosító okmányának másolata; a fogyatékoságot igazoló doku-

mentumok másolatai; amennyiben van törvényes képviselő, annak státuszát igazoló dokumentum másolata.

Hogyan lehet SMS-ben hívni a mentőket?

Ha minden feltétel teljesül, és a benyújtott adatok és dokumentumok helyesek és teljesekek, akkor a regisztrációs kérelemben megadott telefonszámra megerősítő SMS-t küldenek. Ettől a pillanattól kezdve a halláskárosult bármilyen vészhelyzetben hívhatja a 112-es számot, az operátor válaszol, de nem kezdeményez párbeszédet. Ehelyett befejezi a hívást, mivel a rendszer automatikusan azonosítja hallás- és/vagy beszédkárosult személyként. A segélyt kérő azonnal kap egy SMS-t, amelyben ez áll: „Küldjön SMS-t a 113-as számra a vészhelyzet és a baleset helyszínének megadásával”. Ezt követően válaszolni kell SMS-ben a 113-as számra, röviden leírva a vészhelyzetet és megadni a megyét és a pontos címet. A gyorsabb továbbítás érdekében nem ajánlott írásjelek használata. Az

Fotó: ISU

SMS elküldése után további üzeneteket kaphat, amelyekben további kérdéseket tesznek fel. Az operátor továbbítja a megadott információkat a sürgősségi szolgálatoknak (rendőrség, mentők, tűzoltóság), akik segítséget nyújtanak a vészhelyzetben.

A 112-es egységes segélyhívó számmal való visszaélés vagy a 113-as számra küldött sértő üzenetek bűncselekménynek minősülnek, és 500–1.000 lej közötti pénzbírsággal büntethetők. Ugyanez a bírság vonatkozik az operátorokat sértő szöveges üzenetekre is. (pálosy)

Új autókategóriát tervez az Európai Unió

A koronavírus-járvány után vette kezdetét a globális félvezető-hiány, amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az autók ára soha nem látott magasságokat érjen el.

Minderre pedig még rájött az infláció és a globális szinten tapasztalható gazdasági nehézségek is. Így mostanra kijelenthető, hogy nincs könnyű dolga annak, aki olcsó új autót szeretne vásárolni magának, különösen Európában. Ezért az Európai Unió egy új kategória bevezetését szeretné megvalósítani, ez lenne az európai *kei car*.

Kei car, illusztráció

Érdeemes azt is látni, hogy az öreg kontinensen drágábbak az autók, mint máshol, ennek pedig van egy nagyon komoly oka: a biztonság. Az Európai Unió ugyanis kötelezi arra a gyártókat, hogy az autóik megfeleljenek bizonyos biztonsági előírásoknak, ha ez nem történik meg, akkor nem lehet őket piacra dobni az EU-ban. Bár amikor az új autók árát nézzük, a pénztárcánkna fáj ez az intézkedés, azonban nem szabad elfelejteni: ez a biztonságunkat szolgálja, a saját, illetve szeretteink testi épsége pedig megéri a felárat.

De térjünk vissza az olcsó és megfizethető kicsi európai autókhoz. A Reuters arról számolt be, hogy az Európai Bizottság már idén decemberben létrehozhat egy új járműkategóriát, amely valahol félúton lesz az egészen apró mopedautók és a normál személyautók között, tehát valóban egy olyasmiről beszélünk, mint Japánban a kei carok, amelyek nagy népszerűségnek örvendenek a szigetországban.

Az új kategóriához tartozó autók mentességet kaphatnak bizonyos szabályok és biztonsági előírások alól, amelyek ugye valamilyen szinten felelősek a növekvő árakért Európában. Pontos részleteket egyelőre nem tudni a járműkategóriáról, de a cél egyértelműen kicsi, olcsó villanyautók megalkotása, amelyek képesek lesznek versenybe szállni a kínai konkurenciával is.

„Az autógyártók célja, hogy új, 15 ezer és 20 ezer euró közötti kicsi autókat dobjanak piacra, és mivel a szabályozások és előírások is szerepet játszanak az árban, meg fogjuk alkotni ennek a szabályalkotói háttérét” – mondta a Reutersnek Stephane Sejourne, az Európai Bizottság ipari ügyekért felelős biztosa, aki arról is beszélt, hogy az új kategóriát várhatóan december 10-én jelentik be.

Kérdés, hogy azt követően még mennyit kell várni, hogy az első európai kei carok megjelenjenek a kereskedésekben, ahogyan az sem egy elhanyagolható szempont, hogy az SUV-láz közepette hány vásárló érdeklődését fogják felkelteni az amúgy városi használatra kiváló kis elektromos autók?

Forrás: Wikipédia

A Toyota utolsóként akarja kivezetni a belső égésű motort

A Toyota továbbra is kimondottan szkeptikus azzal kapcsolatban, hogy a villanyautóké lenne a jövő. A japán óriás szerint a belső égésű motort életben kell tartani, mert meglátásuk szerint a karbonsemlegesség eléréséhez több út vezet. Ez rendben is lenne, csak hogy felmerül az a kérdés, hogy a belső égésű motor életben tartása hogyan járul hozzá a karbonsemlegességhez? Hiszen bármilyen hatékony is legyen egy benzines vagy dízelmotor, mindig fog káros anyagot kibocsátani.

Hiroka Nakajima, a cég technológiai vezetője arról beszélt a sajtónak, hogy véleménye szerint a Toyota Motor Corporation a legvégsőig ki kellene tartson a belső égésű motorok mellett, elmondása szerint, ha rajta állna, akkor utolsóként fejeznék be a benzines és dízelmodellek építését. A vezető továbbá arról is beszélt, hogy egyensúlyt kell teremteni a szén-dioxid-kibocsátási célok és az ügyfelek akarata, szükséglete között. Meglátása szerint, ha az emberek nem szeretnének elektromos autót vásárolni, akkor ennek megfelelően kell enyhíteni a környezetvédelmi előírásokat. Ez egészen biztosan kedvezne az autógyártóknak, viszont a bolygónak nagyon nem, és látjuk, érezzük, hogy valamit kell tenni a klímaváltozás ellen, még akkor is, ha ezek a lépések népszerűtlenek.

Takashi Uehara, a Toyota hajtáslánc részlegének vezetője arról beszélt, hogy egy

elektromos sportautó olyan, mint a hang nélküli tűzijáték. Ez a mondat annak fényében különösen érdekes, hogy számos városban látjuk azt, hogy a tűzijátékok helyét átveszi egy lézershow, ami nem egy esetben lélegzetelállítóbb tud lenni, mint a hagyományos tűzijáték, amellet, hogy nem környezet-szennyező és nem hangos. A Toyota hajtásláncrészlegének vezetője ezenkívül kifejtette azt is, hogy a belső égésű motorok újrahazsnosítható anyagból, alumíniumból készülnek, és nagy energiasűrűségű üzemanyagot használnak, valamint arról is beszélt, hogy a Toyota fejleszt egy 1,5 literes négyhengeres motort, ami 134 lóerőt fog kínálni – ez feltehetőleg még kiegészül a hibrid rendszer elektromotorjaival – 10-20%-kal kisebb fogyasztás mellett.

Amiről nem beszélt a hajtásláncrészleg vezetője, hogy az elektromos autók esetében is jelen van az újrahazsnosítás lehetősége, hiszen a villanyautók motorjait és az akkumulátorokat is csaknem teljes egészében újra lehet hasznosítani. Természetesen ahhoz nem fér kétség, hogy a benzin egy hatalmas energiasűrűségű üzemanyag, de a fő problémát mindig is az jelentette, hogy egy belső égésű motorban az energia körülbelül 60 százaléka hővé alakul, és nem a kerekeket forgatja. Ezzel szemben az elektromos meghajtásnál a teljes veszteség csupán 15 százalék körüli. Magyarul, egy belső égésű motor esetében sokkal több üzemanyag ég el azért, hogy hő, veszteség-hő keletkezzen, mint azért, hogy a kerekek forogjanak.

Az sem egy elhanyagolható részlet, hogy miközben a Toyota azt kommunikálja, hogy nemcsak villanyautókkal lehet elérni a karbonsemlegességet, valós alternatívát nem tudott mutatni. A hidrogéncellás próbálkozásai kudarnak tűnnek, a belső égésű motorok, legyenek azok bármilyen hatékonyak, mindig szennyeznek majd a levegőt.

Toyota márkakereskedés, illusztráció

Forrás: iStock

Jóformán nincs az utakon, de már frissült a Tesla Semi

A múlt heti 4keréken-ben éppen arról számoltunk be, hogy Elon Musk új szintre emelte a nagyotmondás versenyét, amikor Joe Rogan podcastjében arról beszélt, hogy még idén bemutatják a Roadster második generációját – amely 2020 óta kellene gyártásban legyen – amely képes lesz repülni is. Erre minden bizonnyal hiába várunk, azonban van újdonság a Tesla háza táján, méghozzá valós újdonság: frissült a Semi.

Igen, a Tesla teherautója, amelyet 2022 óta gyártanak, de még mindig nem jutott el minden ügyfélhez, aki előrendelt belőle. Most viszont érkezett egy ráncfelvarrás, pontosabban beszéltek róla a Tesla részvényeseinek szánt éves konferenciáján.

A leglátványosabb változtatás az, hogy a nyerges megkapta a Cybertruckon megismert és azóta több Teslán is alkalmazott első lámpákat, továbbá az orra morcosabb lett. Ezeknél fontosabb részlet, hogy a kamion eleje olcsóbban és egyszerűbben javítható, ez pedig üzemeltetési szempontból tényleg előrelépés. A ráncfelvarrott modellnek változtattak az oldalablakain is, továbbá finomították a hűtését és a szoftverét is, annak érdekében, hogy a jármű hatékonyabban működjön. A sok apróság pedig tényleg összeadódik, a Tesla közlése szerint a Semi 15%-kal hatékonyabb lett. Érdekes részlet, hogy ennek ellenére maradt a 800 kilométeres hatótáv, tehát hiába hatékonyabb a Semi, ilyen téren nincs előrelépés.

Ahol viszont annál látványosabb a fejlődés, az a töltés: 750 kilowatt helyett már 1,2 megawattal, vagyis 1200 kilowattal tölthető a Semi. Úgy tűnik, hogy a 800 kilométeres hatótáv és a brutális töltési teljesítmény kombinációja egy jól használható elektromos kamiont eredményez,

azonban mindez úgyis valós körülmények között derül majd ki. Ne feledjük, hogy az 1,2 megawattos töltéshez kellenek töltőállomások is, amelyeknek a kialakítása nem lesz filléres tétel, így tehát kérdés, hogy ezek mikor fognak megjelenni az Egyesült Államokban, mert borí-

Az új Tesla Semi

Forrás: InsideEVs

tékolható, hogy először ott lehet majd velük találkozni.

Az, hogy mennyire érdeklődnek majd a Semi iránt, nagyban fog függeni az áratól is, amit azonban egyelőre nem közölt a Tesla, mindössze annyit árult el, hogy három év alatt 200.000 dolláros megtakarítást tud eredményezni a Semi egy dízel teherautóhoz képest. De gyorsan tegyük hozzá azt is, hogy egy elektromos teherautót jelen állás szerint nem lehet úgy kihasználni, mint egy dízelt, ezért is lenne fontos tudni, hogy mennyibe fog kerülni a frissített Semi.

A ráncfelvarrott kamion éles tesztelője amúgy pont a Tesla lesz, Dan Priestley, a Semi-projekt vezetője elmondta, hogy az első példányokat a gyártó veszi meg, a jövőben pedig ezekkel oldják meg a logisztikai feladatokat egy részét. A Tesla ezt a változatot már nagy mennyiségben szeretné gyártani: évi 50 ezer Semi legyártása a cél.

35 éves a szovátai Bernády Közművelődési Egylet

A mesebeli király megbocsátott legkisebb lányának, aki azt mondta, úgy szereti, mint az emberek a sót. Ez a szeretet jut eszünkbe valahányszor Sóvidékünkre, annak városára, a mi Szovátánkra gondolunk. A gyógyulni, szórakozni vágyó emberek sokaságával élünk Szovátaért, teszünk mind-egyre keveset vagy többet a város kultúrájáért – immár 35 éve.

A régmúltban is találunk civil közművelődési tevékenységeket, köröket és szerveződések. Mintegy 60 éve működött a Petelei István irodalmi kör. A több mint 10 évig fennálló kört a fürdőtelepi könyvtárban Balogh László könyvtáros hozta létre, aki aztán Sepsiszentgyörgyön íróként élt haláláig. A kör támogatói, résztvevői pedagógusok, diákok, könyvtárosok és más foglalkozású lakosok voltak.

Ezzel egy időben a városi könyvtárban a Domokos Edit vezette művelődési kör szervezte a kultúrát 1990 őszéig, amikor is Bölöni Domokos újságíró javaslatára felvette a Bernády Közművelődési Egylet nevet. Az egylet 1990. november 23-án alakult meg 160 alapító taggal, 1991. január 4-én jegyezték be a Segesvári Bíróságon, a felavatási ünnepség február 9-én volt; a tiszteletbeli elnök Tófalvi Zoltán történész, közíró lett, elnök Mester Zoltán, alelnök Bodó Anna, titkár Domokos Edit. A többrendbeli tisztújítás után napjainkban az alelnök Fülöp Judit, titkár Kiss János.

A névadó dr. Bernády György Marosvásárhely polgármestere, főispánja, székelyföldi fejlesztési kormánybiztos volt a 20. század elején, majd polgármester ismét, 1926–29 között. Szovátafürdő és a falu életében jelentős szerepet játszott: az 1930-as években bekapcsolódott a fürdőtelep életének irányításába is. Megalakította a Villatulajdonosok Egyesületét, amire az első kísérlet még 1927-ben történt. Ekkor az István szálló, későbbi 6-os villa (ma lebontva) kistermében összegyűlt 20 villatulajdonos határozta el az egyesület megalakulását. A végső alapítólevelet már Bernády vezetésével írták alá 1930-ban a Klein villa szalonjában. Az elnöki tisztelet Bernády György töltötte be a 49 tag közül. Két villája is volt Bernádynak a fürdőn. A szovátai református egyház templomépítési terveiben és megvalósításában is jelentős volt a szerepe.

A Bernády Közművelődési Egylet ernyőszervezetként is tevékeny-

A Szarkafészek színtársulat előadása

kedik. Az alapító okiratában megfogalmazottak szerint támogat minden olyan helyi és regionális érdekű kezdeményezést, ami előmozdítja és gazdagítja városunk közművelődési életét. Ez a támogatás nemcsak elméleti-erkölcsi, de gyakorlati, pénzügyi és logisztikai jellegű is: támogatások fogadása, pályázatok teljes körű lebonyolítása, különféle, az állami és pénzügyi intézményekkel szemben vállalt és törvény szabta kötelezettségek fel- és átvállalása, előírt formások teljesítése.

Ezek szellemében, még a '90-es évek derekán működési keretet biztosított a megalakuló Intermezzo kamarakórusnak, ami azóta is fontos tagszervezete és alkotórésze az egyletnek és tevé-

vel járó kötelezettségeket is vállalta. A hagyományos adventi koncertek, szórványközösségek közé szervezett turnék keretében vitt kórusmuzsika, a város jeles programjai és közművelődési eseményei kulturá-

Szüreti játszóház

Táncház a Sirülők néptáncgyűttes szervezésében

kenységének. A kórus közössége a több mint 25 év során többször kicserélődött, de a kitartó és elkötelezett vezetőségnek köszönhetően tevékenysége gyakorlatilag folyamatos. A Szovátai Tavasz Kórusfesztivál tizenegy alkalommal való megszervezését vállalta e közösség Fülöp Judit alapító karnagy vezetésével, aki az egylet alelnöki tiszte-

lis színvonalának emelése mindmind ennek a közösségnek a kitar-tását, összefogásának erejét bizonyítja.

Egy másik támogatott tagszervezete, szintén a közösségi összefogást alapul vevő és az önkéntes munkát, a magas szintű szakmai tapasztalatot hasznosító kezdeményezés a Népi Játszóház, mely peda-

gógusok részvételével Mihály Gabriella kezdeményezésére indult 2007-ben, a 2010-es évek közepétől Kiss Enikő vezetésével folytatva tevékenységét. Gyerekeink integrált testi-lelki-szellemi fejlesztését tűzte ki elsődleges céljául. Ehhez az elődeink sok-sok generációja által létrehozott, összetettségében teljes magyar népi kultúra eszköztárát hasznosítja. A népmese, népi játék, népi mondóka, népzene és népdal, a néptánc kincsei mellett, a mindennapi élet alapszükségleteit kielégítő, létfeltételeit megteremtő kézműves-séget, a kézműipart, a mezőgazdasággal kapcsolatos munkákat mutatja be, és ismerteti meg a jövő generációival.

Ennek a célkitűzésnek a szellemében jött létre és alakult meg a Sirülők táncgyűttes, azzal a hatá-

nyomán. Az eltelt több mint egy évtizedben szinte minden évben bemutatott egy darabot, mellyel rendre nagy sikert arattak, nemcsak Szovátán, de a környék településein is.

Az egylet adott működési keretet a Sóvidék Kulturális Folyóiratnak is, amely több éven keresztül, fél-vente jelent meg, Szolláth Hunor vezetésével. A Bernády K. E. a tartalmas és szakmailag színvonalas kiadvány megjelenését, tevékenységének előmozdítását szolgáló pályázatok megírását és lebonyolítását is vállalta.

A Hagyományörző Huszárcsapat megalakulását, az első két-három évi működését is előmozdította az egylet, beleértve az önálló jogi státusz megszerzését és a külön egyesület megalakítását is.

Ugyancsak tagszervezete lett, és lehetőségeihez mérten támogatta a Mezőhavas népi zenekar tevékenységét, melynek vezetője Mátyus Vilmos prímás.

Igen hosszú a nevek sora, akik a 35 év alatt az egylet vendégei voltak előadásaikkal, könyvbemutatókkal, kiállításokkal: szerkesztőségek, színművészek, Maros megyei és országos jelentőségű költők és írók szereztek örömet sokunknak három és fél évtized alatt. A rendezvények hosszú és sűrű sorából kiragadva megemlíjtük a millecenáriumi megemlékezések keretében felállított Tíz magyar évszázad műemlék avatási ünnepségét. Sánta Csaba szobrászművész alkotását, amely a városháza díszkertjében, köztéri szoborként ma is

látható, Demeter Ervin, az akkori magyar kormány minisztere lep-
lezte le.

Rendezvényeink közül talán legnépszerűbbek az évtizedek alatt önállóan 22 alkalommal, többször az önkormányzattal együttműködve szerveztettek, az utóbbi években pedig tagszervezeteink folytatják hagyományunkat: a farsangi bálók. A bálók során szovátai magánszemélyek, üzletek, cégek bőkezű adományokkal – élen a szovátai képzőművészekkel – értékes alkotásokkal és népszerű tomboladíjakkal örvendeztetették meg bálozó közönségünket.

Az egylet különleges feladatának tekintette a kirándulások szervezését kiállításokra, szoboravatásokra és színházi előadásokra.

Az események, rendezvények, találkozók helyszíne a városháza díszterme, a református egyház temploma és imaterme, az unitárius egyház temploma, a Domokos Kázmér Művelődési Ház.

Az egylet időszerű feladatairól, szervezési kérdésekről a vezetőtanács kilenc tagja vezetőségi gyűlések alkalmával dönt. A Bernádyt rendszeresen támogatók között az önkormányzatot, az egyházakat, a fürdővállalatot, a Sóvidék regionális televíziót és az iskolákat nevezhetjük meg.

Ugyanakkor köszönetet mondunk az időszakos, alkalmankénti támogatóinknak, szponzorainknak is. Fontos megemlítenünk a pályázatóinkat: Maros Megye Tanácsa, Magyarország Kormánya a Nemzeti Kulturális Alapon, a Bethlen Gábor Alapon és a Csoóri Sándor Alapon keresztül, ezek nagymértékben hozzájárulnak az egylet és tagszervezetei programjainak megvalósításához.

Mester Zoltán BKE-elnök
Kiss János BKE-titkár

Könyvbemutató sóvidéki szerzőkkel

Fotók: szovátai Bernády Közművelődési Egylet

Marosvásárhelyi

Rádío

Románia

96 FM

106,8 FM

1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

OPTIKAI TECHNIKUSI MUNKAKÖRBE keresünk frissen érettségizett munkatársat betanításra. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.)

KÜLÖNFÉLÉK

TAPASZTALT SZAKEMBER vállal: kinti/benti meszelést, teraszfelújítást, lakásfelújítást, tetőjavítást, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát, akár saját anyagból is. Tel. 0746-381-939, Szabó István. (27068)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, régi fémcserép kicserélését, tetőszigetelést, festést, vakolást, elszállítunk törmeléket. Gyorsan, tisztán dolgozunk, garanciát vállalunk. Tel. 0743-698-981, Alex. (27078)

Koronkán és Székelybósban szünetel a vízszolgáltatás

Az AQUASERV Rt. felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy betervezett hálózatfejlesztési/karbantartási munkálatok miatt november 27-én 8–17 óra között (becsült időpont) felfüggeszti az ivóvíz-szolgáltatást

- Koronkán a Felső utcában, az Alsó utcában, a Legelő utcában, a Szép utcában;
- Székelybósban.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vízszolgáltatás újraindításakor előfordulhat, hogy a csapokból rövid ideig zavaros víz folyik a vezetékekben lévő lerakódások felkavarodása miatt. Javasoljuk, hogy a vizet, ameddig ki nem tisztul, csak háztartási célokra használják. Elnézést kérünk a kellemetlenségért. Köszönjük a megértést!

AQUASERV RT., Marosvásárhely

JÓ NAPOT!

MEGJÖTTEM...

SZERDA 21⁰⁰

MEGEMLÉKEZÉS

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk,
enyhíti hiányát,
ha álmainkban látjuk.
Az ész megérti,
de a szív soha,
hogy egyszer majd mi is
elmegyünk, ahol Ő van, oda.
Az élet múlik,
de akit szeretünk,
arra életünk végéig könnyes szemmel
emlékezünk.

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk
Marosszentkirály volt alpolgármesterére,
ifj. KÁDÁR GYÖRGYRE
november 26-án, halálának 14. évfordulóján.
Emlékét őrzi felesége, fia, lánya, veje és unokái. (27083-I)

Elmentél tőlünk, mint lenyugvó nap,
de szívünkben élsz, és örökre itt
maradsz.

Szomorú szívvel emlékezünk november
26-án a felejtethetlen férjre, édesapára,
nagyapára,
id. SZÉKELY GYÖRGYRE
halálának 32. évfordulóján. Emléked
szívünkben őrizzük.
Feleséged, gyermekeid és azok családja,
imádott unokáid: Boti, Emese, Beti,
és már időd nem volt megismerni a négy
aranyos dédunokádat.
Nyugodj békében! (27095)

„Mert az övét Ő nem hagyja.”

A feledhetetlen, drága Édesanyára, Nagymamára, Hitvestársra em-
lékezünk és emlékeztetünk égi hazába érkezésének 13. évfordulóján
NAGY ÁGNES
tanárnőre.
Jelen van a szív, a lélek, a szeretet közösségében
mindig velünk, bennünk, nálunk. (-I)

„Csillag volt, mert szívből szeretett,
s mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett.
Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben él, és örökké ott marad.”

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk drága jó édes-
anyánkra és nagyikánkra, a mezőcsávási
VITÁLIS sz. IMREH ERZSÉBET
óvó nénire

halálának 11. évfordulóján.
Jóságát, önfeláldozó szeretetét soha nem felejtjük. Emléke legyen áldott,
nyugalma csendes!
Gyermekei és unokái. 27091-I)

„Uram, te vagy minden javam.”

Soha nem törleszthető szívjószágukra, nemes erényeikre emlékezve haj-
tunk fejet drága szüleink életpéldája előtt a Teremtőhöz való vissza-
térésük évfordulóján.

NAGY ILONA
(1919–1985)
id. NAGY IMRE
(1908–1995)
SÁROSI MIHÁLY
(1929–2010)

„Benned bíztam, Uramban.” (-I)

ELHALÁLOZÁS

„Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben él, és örökre itt
marad.” (Reményik Sándor)

Megtört szívvel tudatjuk, hogy a drága jó férj, gondoskodó édesapa,
szerető nagytata, após, rokon, jó barát,
KOVÁCS SÁNDOR
(Öcsi)
a MOPAN volt alkalmazottja
türelemmel viselt hosszú betegség után, 84 éves korában november 21-
én csendesen megpihent.
Örök nyugalomra november 29-én, szombaton 13 órakor helyezzük Pá-
tyon a református temetőben. Hiánya pótolhatatlan, szeretete örök.
A gyászoló család. (p.-I)

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás az egész családnak!

 Szemészet

 Gasztroenterológia

 Kardiológia

 Fül-orr-gégészet

 Érsebészet

 Tüdőgyógyászat

 Plasztikai sebészet

 www.doraoptics.ro

 0771 195 340

30 noiembrie - 6 decembrie 2025

november 30 - december 6

MOȘ NICOLAE LA ZOO

MIKULÁS-VÁRÁS

CSOÓRI SÁNDOR: A LÉLEK REALIZMUSA

#tradicionalis

Csóóri Sándor esszéiből hallhatunk részleteket Császárné Angéla tolmácsolásában, miközben Navratil Andrea énekel, a Tokos zenekar muzsikál, Appelshoffer János, Berecz István, Kacsó Hanga Borbála, Rémi Tünde és a Bekecs Néptáncszínház táncosai táncolnak.

A lélek realizmusa című emelkedett esten, a népköltészet megtárgyalásától jutunk el a lélek mélységeibe.

Az előadás a Magyar Kultúraért Alapítvány

a Petőfi Kulturális Ügynökség

támogatásával jött létre.

HELYSZÍN:

MAROS MŰVÉSZEGYÜTTES ELŐADÓTERME

IDŐPONT:

2025. NOVEMBER 29. 19 ÓRA

Jegyinformációk a bilete.visitmures.com honlapon vagy a 0757.059.594-es telefonszámon.

Kedvezményes könyvek a Kobak könyvesboltokban:

Több mint 50 könyv!

40% kedvezmény!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

NE HALLGASS MÁSRÁ!

